A°. 1823. N°. 38.



Bataviasche Courant.

ZATURDAG, den 20sten SEPTEMBER 1823.

Publikatie.

Wij GODERT ALEXANDER GERARD PHILIP BARON VAN DER CAPELLEN, *Groot-Kruis der Orde van den Nederlandschen Leeuw, Secretaris van Staat, Gouverneur Generaal over Nederlandsch Indië, enz., enz., enz.*

IN RADE.

Aan allen die deze zullen zien of hooren lezen

Saluit! *doen te weten:*

Alzoo bij resolutie, heden in Rade genomen, voor de verpachting van het regt van *verkoop der amfioen in het klein*, over den jare 1824, zijn gearresteerd de navolgende voorwaarden, als:

Eerstelijk. Het middel van de amfioen op de eilanden *Java* en *Madura*, wordt, voor den jare 1824, verpacht in de volgende perceelen.

De afdeeling *Batavia* in *een* perceel, bevattende de residentien *Bantam*, *Batavia*, *Buitenzorg* en *Krawang*;

De afdeeling *Samarang* in *drie* afzonderlijke perceelen, bevattende:

Het *eerste* perceel, de residentien *Samarang*, *Japara en Joana* en *Rembang*.

Het *tweede* perceel, de residentien *Cheribon*, *Tagal* en *Pekalongang*.

Het *derde* perceel, de residentien *Sourakarta*, *Djocjokarta* en de *Kadoe*.

De afdeeling *Sourabaija* in *twee* afzonderlijke perceelen, bevattende:

Het *eerste* perceel, de residentien *Sourabaija*, *Grissee* en *Madura en Sumanap*.

Het *tweede* perceel, de residentien *Passourouang*, *Bezoekie* en *Banjoewangie*.

Ten tweede. De verpachting zal op den voet bij het vorig artikel omschreven, bij den opslag geschieden, en wel eerst voor het jaar 1824 alleen, en vervolgens voor de jaren 1824, 1825 en 1826 gezamenlijk. De eerste hoogste bieder zal kooper zijn, mits hij bekend sta als een welgesteld persoon en twee borgen stelle ten genoege van de residenten tot het verpachte perceel behoorende.

De definitieve afstand der pacht, zal, in allen gevalle, niet geschieden dan na goedkeuring der Hooge Regering, welke aan zich voorbehoudt, om, na de veiling, de pacht al dan niet, aan den meestbiedenden te gunnen.

Ten derde. Van de toewijzing van elk perceel, in voege voorschreven, zal een afzonderlijk proces-verbaal worden opgemaakt, hetwelk door den resident die de pacht dirigeert, den hoogsten bieder en deszelfs borgen zal worden geteekend.

Deze processen-verbaal zullen vrij van het zegel zijn, en *in duplo* worden opgemaakt, het eerste afschrift of de minuut om te blijven berusten onder den resident, die de verpachting doet, en het ander exemplaar, om aan den hoogsten bieder te worden uitgereikt; zullende de processen-verbaal wel uitdrukkelijk moeten inhouden de clausule „ dat de verpachting geschiedt, onder nadere approbatie van het gouvernement;" terwijl deze approbatie verleend zijnde, de processen-verbaal zullen worden voorzien van omslag-zegels, overeenkomstig art. 37 en 54 van de zegel-ordonnancie, waarvan de kosten, ingevolge art. 21 van gemelde ordonnancie door de pachters moeten worden gedragen, zonder dat van dezelven iets meer voor de expeditie, of andere regten, zal mogen worden ontvangen.

Ten vierde. Geen voorjarige pachter, die in het betalen zijner pachtpenningen aan den lande meer dan eene maand achterstallig is gebleven, mitsgaders geene regenten of andere inlandsche personen, welke met eenig publiek gezag bekleed zijn, met uitzondering alleen van de chinesche hoofden, zullen, het zij als pachters, het zij als borgen, direct of indirect, eenig deel aan deze verpachting mogen nemen.

Ten vijfde. De borgen zullen verstaan worden zich verbonden te hebben, onder renunciatie van de benificien *ordinis*, *excussionis* et *divisionis*, en wijders aansprakelijk zijn, niet alleen voor de pachtpenningen, maar ook voor de boeten, waarin de pachters, uithoofde van te late betaling hunner pachtpenningen, als mede wegens andere overtredingen van deze voorwaarden, mogten komen te vervallen.

Ten zesde. De pachters zullen gehouden zijn aan den lande den pachtschat, in goede, door het gouvernement, gangbaar verklaarde munt, op te brengen, vóór of op den 25sten van elke maand, met dien verstande, dat de pachtschat voor de maand januari, vóór of op den 25sten van dezelfde maand, zal moeten zijn voldaan, en zoo vervolgens.

Ten zevende. De pachters in gebreke blijvende hunnen pachtschat, op den in het voorgaand artikel bepaalden tijd te voldoen, zullen vervallen in eene boete, beloopende het *een tiende* gedeelte hunner maandelijks schuldige pachtpenningen, ten voordeele van den lande.

Ten achtste. Ten aanzien van het doen of ontvangen van eenige betalingen, uithoofde van deze pacht, worden de pachters herinnerd aan art. 16 der publikatie van den 14den januari 1817, houdende de navolgende bepaling:

" Dat niemand die eenige geldelijke middelen van het land gepacht heeft, zich zal veroorloven om eenige munt, het zij klinkende of papieren, tot eene hoogere of lagere waarde aan te nemen, dan door het gouvernement is bepaald, en dat zij in het doen of ontvangen van eenige betalingen, nooit eenig onderscheid in zilveren of papieren munt maken zullen, op de straf bij de wet op knevelarijen bepaald."

Ten negende. Het aanbieden of geven van eenige geschenken, hetzij als recognitie, douceur, of onder welke benaming ook, aan eenigen der geëmploijeerden van het gouvernement, wordt aan de pachters uitdrukkelijk verboden, op poene dat de pachter, ingeval van overtreding van dit verbod, van zijne pacht zal worden ontzet, of anders met eene geldboete of gevangenis, naar bevind van zaken, zal worden gestraft.

Een ambtenaar zich aan het doen beloven of aannemen van geschenken schuldig makende, zal worden gedemiteerd.

Ten tiende. De pachters zullen niet mogen treden in eenige schikkingen met personen, welke de pacht hebben gefraudeerd of in contraventie daarvan gehandeld hebben; evenmin de fraudes of contraventien, welke ter hunne kennis komen, mogen verzwijgen, op eene boete van *vijftig* gulders, in het een en ander geval, telken reize, te verbeuren.

Ten elfde. Een pachter, gedurende den loop der pacht, komende te overlijden, of anders absent te geraken, zal de pacht devolveren op zijne erfgenamen, dan wel op de genen, welke in de administratie of beheering van deszelfs boedel mogten gesteld worden, ten zij, in bijzondere gevallen, met voorkennis en toestemming der borgen, door den resident, onder wien de pacht zal behooren, hierin anders mogt worden voorzien; doch zullen in geen geval de borgen van hunne verbindtenissen kunnen ontslagen worden.

Ten twaalfde. Een pachter, bevonden wordende meer dan *drie* maanden in de betaling zijner pachtschat achterlijk te zijn, behoudt het gouvernement het regt aan zich, om denzelven dadelijk van zijne pacht vervallen te verklaren; in zoodanig een geval zal de pacht op nieuw in het openbaar worden opgeveild en verkocht; zullende al het nadeel, hetwelk bij dezen tweeden verkoop mogt worden geleden, op den ontslagen pachter en zijne borgen worden verhaald, terwijl noch de pachter, noch de borgen eenige aanspraak zullen hebben op de eventuele meerdere opbrengst der pacht.

Ten dertiende. Geen afslag, veel min kwijtschelding van pachtpenningen, zal aan den pachter worden verleend, noch door denzelven mogen worden verzocht, dan alleen in het geval waarin eenig pachter door geheel ontevoorziene en niet te verhoeden toevallen in de inning van zijne pachtgeregtigheid belet mogt zijn geworden.

Een pachter, vermenende in zoodanig een geval te verkeeren, zal de vrijheid hebben tot bekoming van afslag of kwijtschelding bij rekest zich te vervoegen aan het gouvernement, met overlegging van zoodanige bescheiden, als tot staving dienen kunnen van zijn verzoek, en ten bewijze dat hij werkelijk door ontevoorziene en niet te verhoeden toevallen in de perceptie van zijne pacht is verhinderd geworden, mitsgaders van eene aantooning en berekening der schade, daardoor aan hem toegebragt.

Dit rekest zal door den pachter aan den resident, en door dezen aan de Hoofd-Directie van Financien worden ingezonden, om door haar, voorzien van hare considerattien, aan het Gouvernement te worden aangeboden.

Bijaldien uit het bijgebragte door den pachter en uit de door hem overgelegde bescheiden geene termen tot het accorderen van zijn verzoek gevonden worden, zal het rekest zonder dispositie worden uitgegeven.

Wanneer daarentegen het een en ander voldoende genoeg wordt bevonden, om de zaak te brengen in onderzoek, zal het rekest, met de bijlagen, worden gesteld in handen van den Resident der plaats, tot welke de pacht behoort.

De Resident zal in dat geval niet alleen onderzoek doen naar de waarheid van het door den pachter bijgebragte, maar tevens door twee deskundige personen, een door hem en een door den pachter te benoemen, in gemoede doen waarderen de schade, in voege voorschreven, door den pachter geleden. Ingevalle de twee benoemde deskundigen niet in gevoelen overeenstemmen, zullen zij dadelijk eenen derden verkiezen en met dezen gezamenlijk, des noods bij meerderheid van stemmen, hunne bevinding uitbrengen.

De resident zal daarna onverwijld het rapport van de deskundigen, met de overige in zijne handen gestelde stukken, vergezeld van zijn berigt, consideratien en advies, aan de Hoofd-Directie van Financien inzenden om door dezelve, als bovengemeld, aan het gouvernement te worden aangeboden, ten einde daarop te disponeren, als in billijkheid zal bevonden worden te behooren.

Wanneer echter uit dit geheel onderzoek niet mogt blijken, dat de schade door den pachter geleden, de helft van de door hem te betalen pachtschat te boven gaat, zal de pachter op geen afslag aanspraak kunnen maken.

Ten veertiende. Wanneer de pachters in gebreke mogten blijven, hunnen pachtschat, of de pachtschuldige, de door hen verschuldigde pacht, te voldoen, zal tegen hen worden geprocedeerd, overeenkomstig het provisioneel reglement op de judicature en de manier van procederen

in zaken, betreffende de pachten van den lande, gearresteerd op den 16den december 1819.

Ten vijftiende. De geldboeten, welke bij deze voorwaarden zullen worden bepaald, door onvermogen niet kunnende betaald worden, zullen dezelve tegen de schuldige en gecondemneerden worden veranderd in gevangenis-straf.

Ten aanzien van Europeanen zal, voor elke honderd gulden, die de boete beloopt, in de plaats worden gesteld eene halve maand confinement op water en rijst, en ten aanzien van Inlanders en Chinezen, insgelijks voor elke honderd gulden, die de boete beloopt, eene maand confinement op water en rijst.

Ten zestiende. Het is geöorloofd om, wegens overtredingen in zaken, de pacht betreffende, hetzij dezelve door de pachters zelven, of door anderen bedreven worden, in compositie te treden, en wegens dezelve ten overstaan der residenten te transigeren, na dat zoodanige zaak ten verzoeke van den gecalangeerden, door den regter, daartoe termen bestaande, zal zijn verklaard *civiel* en *composibel.*

Ten zeventiende. De pachters, hoe zeer niet met der woon gezeten zijnde in de residentie, waaronder hunne pachten sorteren, dan wel na dat zij pachters geworden zijn, die residentie verlatende, zullen ten aanzien van dezelve pachten stilzwijgend, en zonder dat daartoe eenige verklaring van hunne zijde zal worden gevorderd, hu *domicilium est udi* en *executandi* hebben, ten huize van eenen van 's lands ambtenaren in de hoofdplaats van de residentie, ten keuze van den resident, zonder wien de pacht behoort; zullende het echter des niet te min aan den pachter vrijstaan een ander domicilium, mits in dezelfde plaats, ten genoege van den resident, aantewijzen.

Ten achttiende. Het regt om amfioen in het klein te verkoopen, behoort bij uitsluiting aan den pachter; in de residentien aan zee gelegen, wordt aan denzelven mede het regt toegekend om amfioen in bollen, zoo mede geprepareerde amfioen, aan voorders van inlandsche vaartuigen te verkoopen.

Ten negentiende. Om de pachters te beter van hun regt te verzekeren, zal het niemand vrijstaan eene mindere hoeveelheid amfioen, dan van eene kist te gelijk, wegende ten minste 125 ponden te koopen of te verkoopen, dan van en aan den pachter alleen van het loopende pachtjaar, die de pacht hebben zal op de plaats alwaar de koop of verkoop geschiedt.

Des zal ook alle geprepareerde en ongeprepareerde amfioen, de laatste in eene mindere hoeveelheid dan van eene kist, ten minste inhoudende 125 ponden, en de eerste in zoodanige hoeveelheid, welke die ook zoude mogen zijn, die in het bezit van een ander dan van den pachter van het loopende pachtjaar, of zijne onderpachters, door hem tot den verkoop van amfioen in het klein geautoriseerd, gevonden wordt, ten zij gekocht van den pachter, op de plaats, alwaar de aanhaling geschiedt, of wel dat het minder gedeelte verkocht is, aan den pachter aldaar, hetgeen de bezitter zal moeten bewijzen, bij aanhaling worden geconfisqueerd, en de bezitter daarenboven verbeuren eene boete, gelijkstaande aan de waarde van de aangehaalde amfioen.

Deze boete zal in geen geval minder bedragen mogen, dan *een duizend* guldens.

Ten twintigste. De pachter zal gehouden zijn aan elk die van hem ongeprepareerde amfioen in het klein zal koopen, een schriftelijk bewijs te verleenen, waarin even als in de pachters boeken zal moeten zijn uitgedrukt, de naam des koopers, de hoeveelheid en soort van de amfioen, benevens den datum van den verkoop, welk bewijs door den pachter zelven of door den genen zijner onderpachters, bij wien de koop is gedaan, zal moeten zijn geteekend.

Ten een-en-twintigste. Den pachter alleen zal het vrijstaan eene kist amfioen te openen, doch geen ander persoon zal zulks vermogen te doen, anders, dan op speciale vergunning, en wel in tegenwoordigheid van iemand, door den resident daartoe gecommitteerd, welke te *Batavia*, *Samarang* en *Sourabaija* zal moeten zijn de water-fiscaal, en waarbij de pachter mede zal moeten adsisteren, het een en ander op eene boete als in art. 19 vermeld.

Ten twee-en-twintigste. Het zal den pachter vrijstaan om in de geheele uitgestrektheid van zijn pacht district, amfioen in mindere hoeveelheid, dan van eene kist of wegende minder dan 125 ponden, te vervoeren, zonder voorzien te zijn van eene pas van de respective residenten, waaronder het district van den pachter behoort.

Deze vervoer zal echter niet vermogen te geschieden, in mindere hoeveelheid dan van eene bol, voor zoo veel de Bengaalsche amfioen aangaat, en voor zoo veel de Levantsche aangaat, en per eft, dan van drie ponden, zijnde ongeveer het gewigt van eene bol van den eerstgenoemde opium, met deze bepaling evenwel, dat zoodanige vervoer niet zal mogen geschieden, dan met eenen geleide brief, door den pachter behoorlijk verleend, waarin zal moeten worden uitgedrukt de plaats waarheen, de datum wanneer, de soort, en de hoeveelheid van opium, welke wordt vervoerd, alles op eene boete van *een duizend guldens.*

Ten drie-en-twintigste. En om het toezigt daarop gemakkelijker te maken, zal telken reize van iedere aanbreng en verkoop van amfioen, en van de toegestane hoeveelheid van kisten van ten minste 125 ponden, door den resident der plaats, alwaar de aanbreng en verkoop geschiedt, worden kennis gegeven aan den pachter. De aanbrengers en koopers van amfioen zullen telken reize, dat zulks geschiedt, binnen den tijd van twee maal vier-en-twintig uren verpligt zijn, den resident daarvan schriftelijk berigt te geven, en wijders gehouden zijn, op aanvraag van den resident, bewijs te leveren, van de wijze, op welke over de aangebragte of verkochte amfioen door hen is beschikt; ingeval van verkoop of weder verkoop, zal dit mo ten gedaan worden, door de overlegging van een certificaat van den kooper, het een en ander op verbeurte van eene boete van *een duizend guldens,* telken reize bij verzuim of nalatigheid.

Ten vier-en-twintigste. De pachter is bevoegd het debiet van amfioen in het klein door onderpachters of kitten houders te doen gevolg nemen, onder dien verstande nogtans, dat deze personen en de kitten onder deszelver speciaal beheer gesteld, zullen worden bekend gemaakt aan den resident.

Ten vijf-en-twintigste. De pachters in de residentien aan zee gelegen, die, ingevolge art. 18, het regt hebben tot den uitsluitenden verkoop van amfioen, zoo wel in bollen als geprepareerd, aan de voerders van inlandsche schepen of vaartuigen, zullen niet te min verpligt zijn, telken reize, dat zoodanige verkoop door hen zal worden gedaan, zich te voorzien van eene schriftelijke licentie van den ontvanger der inkomende en uitgaande regten; de pachter die bevonden zal worden tegen deze bepaling te hebben gehandeld, zal telken reize verbeuren eene boete van *twee duizend vijf honderd* guldens.

Ten zes-en-twintigste. Het bereiden en verkoopen van amfioen in het klein door de pachters, zal alleen mogen geschieden op de plaatsen, vermeld op de bij deze voorwaarden gevoegde lijst, welke tevens aanwijst het getal amfioenkitten dat zal mogen gehouden worden op elke plaats; met dien verstande nogtans, ten aanzien der suikermolens in de residentie *Batavia,* dat, aangezien de kitten aldaar eeniglijk worden toegelaten om de werklieden, welke amfioen rooken, niet van hunne werkzaamheden afte trekken, het den pachter niet geoorloofd zal zijn aldaar amfioen in het klein te verkoopen aan andere lieden, dan die op de voorschreven molens, gedurende de werkzaamheden, worden gehuisvest en onderhouden; het is mitsdien de pachters en ook de suikermolenaars verboden om eenig vreemd persoon, tot het schuiven van amfioen op de suikermolens toetelaten, telken reize op verbeurte eener boete van *een duizend* guldens, voor ieder persoon.

Ten zeven-en-twintigste. Elk resident zal aan de alzoo in zijne residentie toegestane kitten een doorloopend nummer geven, welk nummer nevens het woord *Madatkit* in de inlandsche en chinesche talen, op eene zigtbare en duidelijke wijze zal worden geschreven op een houten bord voor elke kit te stellen.

Ten acht-en-twintigste. Op de particuliere bazaars zal de pachter alleen, met uitsluiting van alle anderen, amfioen bereiden en verkoopen, mits hij aan de potias of huurders van bazaars van het zuiver bedragen dezer geregtigheid uitkeere 5 gedeelten, ten ware hij met gemelde potias of bazaarshouders, daarom rent, bij wijze van uitkoop, of anderzins mogt overeenkomen.

Doch zal in het tegenovergestelde geval, geen potia of huurder van een bazaar, den pachter of zijne dienaren mogen beletten of eenigzins hinderlijk zijn in het heffen dezer geregtigheid, op straf eener boete van *drie duizend* guldens.

Ten negen en twintigste. Alle amfioen-kitten of bijeenkomsten van amfioen schuivers, gehouden wordende op andere plaatsen, dan die, welke, volgens art. 26, geadmitteerd, en op de lijst, waartoe zich dat art. refereert, bekend gesteld zijn, dan wel het getal te boven gaande, voor elk dier plaatsen bepaald, zullen zijn onwettig.

Voor elke onwettige amfioen-kit of bijeenkomst van amfioen-schuivers, door of van wege de pachters of wien het ook zijn mogt, gehouden wordende, zal door den pachter telken reize verbeuren, eene boete van *een duizend* guldens.

Ten dertigste. De kampongs of dessa's hoofden zijn gehouden, elk in den zijnen, te waken, dat in of bij hunne kampongs of dessa's geene onwettige amfioenkitten worden gehouden.

Dit echter geschiedende, zijn zij verpligt dadelijk daarvan kennis te geven aan de naast aanwezige civiele autoriteit; en zulks verzuimende zullen zij vervallen in eene boete van *een honderd* guldens; indien bevonden wordt, dat eene onwettige kit met toelating van het kampongs-hoofd is opgerigt, of dat hij zelf daarin deelt, zal hij verbeuren eene boete van *twee honderd* guldens.

Ten een-en-dertigste. Het wordt den pachter, zijne onderpachters en kitten houders verboden, om de kitten langer open te houden, dan van zons opgang tot negen ure des avonds op eene boete van *vijftig* guldens, telken reize te verbeuren.

Op eene gelijke boete is hun verboden, gewapende lieden of slaven tot de amfioen-kitten toetelaten.

De boete, in dit artikel vermeld, zal op de pachters zelve worden verhaald, die aansprakelijk zijn voor hunne onderpachters en kittenhouders.

Ten twee-en-dertigste. De pachters, onderpachters, en kitten-houders, mogen geene amfioen verkoopen, dan tegen gereed geld, onder welk voorwendzel ook, geene goederen in betaling aannemen, sub poene telken reize van eene boete van *een honderd* guldens, dan wel van de straf bij de wet, op het heelen van gestolen goederen gesteld.

Op geene schulden voor gekochte amfioen in het klein zal eenig regt verleend worden, maar zullen dezelve worden gehouden, voor nul en van geen waarde.

Ten drie-en-dertigste. Aan pachters, wier pacht van geene genoegzame beduidenis mogt zijn, of aan welke het om andere redenen niet gelegen mogt komen, zich van eene geheele kist amfioen, wegende 125 ponden, te gelijk te voorzien, zal toegelaten worden, naar de plaats hunner pacht in mindere hoeveelheden, amfioen te vervoeren, echter niet anders, dan onder de volgende voorzorgen:

De vervoer zal niet mogen geschieden dan op schriftelijk consent van den resident der plaats, van waar de vervoer plaats vindt en bij geheele bollen; de hoeveelheid zal niet minder mogen zijn dan van eene geheele bol te gelijk, en de plaats der bestemming geene andere, dan waar de vervoerder pachter is van den verkoop van amfioen in het klein.

Op het consent-billet zal staan uitgedrukt de plaats van waar de verzending geschiedt, en de plaats der bestemming; dit consent zal aan het hoofd der politie, in elk district waar de amfioen passeert, vertoond, en door denzelven voor *gezien* geteekend worden; op de plaats der bestemming zal het consent-billet aan den resident overgeleverd worden, die zich zal doen verzekeren, dat de hoeveelheid van amfioen, daarbij vermeld, behoorlijk is aangebragt, en daarna het consent-billet zal afteekenen en terugzenden aan de autoriteit, welke hetzelve heeft verleend.

Ten vier-en-dertigste. Alle amfioen, welke de pachters zonder dusdanig consent-billet vervoeren, of waarvan de hoeveelheid meerder of minder bevonden wordt, dan op het consent-billet staat uitgedrukt, zal bij aanhaling worden geconfisqueerd en de vervoerder daarenboven vervallen in eene boete, gelijkstandig aan de waarde van de aangehaalde amfioen; zullende deze boete echter in geen geval minder mogen bedragen dan *een duizend* guldens.

Ten vijf-en-dertigste. Consent-billetten tot vervoer van amfioen, in mindere hoeveelheden dan van eene kist van 125 ponden te gelijk, zullen aan niemand anders worden verleend, dan aan pachters van de amfioen, volgens de bepalingen hier boven bij art. 33 gemaakt.

Ten zes-en-dertigste. De pachters of onderpachters, die zullen bevonden worden amfioen in het klein te verkoopen of te vervoeren, buiten de limieten van hunne pacht, zullen verbeuren eene boete van *twee duizend vijf honderd* guldens.

Ten zeven-en-dertigste. De pachter zal zich van amfioen moeten voorzien, buiten het moeijelijk van het gouvernement.

Ten acht-en-dertigste. Alle aangehaalde, en volgens deze pacht-conditie geconfisqueerde amfioen, zal aan den pachter van de plaats, alwaar de aanhaling is geschied, tegen betaling van den marktprijs, welke de resident zal bepalen, drie verkiezende, worden overgelaten, en dezelve niet genegen zijnde, die aan te nemen, zal het gouvernement, de aangehaalde opium voor den marktprijs overnemen.

EN nademaal aan deze bepalingen verbindende kracht behoort te worden gegeven voor de gemeente;

ZOO IS HET, dat Wij hebben goedgevonden en verstaan, dezelve te brengen ter kennis van den volke, zoo als geschiedt bij deze Onze openbare publikatie.

En op dat niemand hiervan onwetenheid voorwende, zal deze, alom, waar zulks gebruikelijk is, worden afgekondigd in de Nederduitsche, Inlandsche en Chinesche talen.

Lasten en bevelen voorts dat alle hoogere en lagere kollegien en ambtenaren, justicieren en officieren ieder voor zoo veel hem aangaat, aan de naauwkeurige uitvoering dezer de hand zullen houden, zonder eenige oogluiking of aanzien des persoons.

Gegeven te Batavia den 26sten augustus des jaars 1823.

VAN DER CAPELLEN.

Ter ordonnantie van den Gouverneur Generaal in Rade.

De algemeene secretaris,

BOUSQUET.

Op last van Zijne Excellentie den Secretaris van Staat, Gouverneur Generaal, wordt ter kennis van het algemeen gebragt, de navolgende

INSTRUCTIE *voor den directeur van de comptabiliteit en de algemeene boekhouding over Nederlandsch Indië.*

Art. 1. De directeur van de comptabiliteit en de algemeene boekhouding is, onder onmiddelijk toezigt van de hoofd-directie van financien, belast met het bestuur en de zorg voor de onderstaande werkzaamheden in geheel Nederlandsch Indië, te weten:

De opmaking der jaarlijksche algemeene begrooting van inkomsten en lasten;

De bewaking der gearresteerde begrooting van 'slands civiele lasten, ten einde te zorgen dat dezelve door de dagelijksche autorisatien tot uitgaven, niet worde overschreden; zullende ten einde hieraan behoorlijke uitvoering kunne worden gegeven, geene ordonnancien noch beschikkingen tot uitgaven of tot verrekeningen bij de lands kassen worden verleend, dan na, voor zoo veel de plaatselijke gesteldheid, zulks zal toelaten, bij deze directie op de respecten der begrooting te zijn geregistreerd;

De inrigting en regelmatige behandeling der algemeene verantwoording-stukken van 'slands gelden en goederen;

De opmaking en bewerking der algemeene boeken, en de daarmede in verband staande boeken door gouverneurs, residenten en andere comptabele ambtenaren te houden;

De opmaking der algemeene jaarlijksche staatrekening en administratieve-rekening.

Art. 2. De directeur zal in de vergaderingen van de hoofd-directie van financien stem en zitting hebben, en alle de regten uitoefenen aan de raden van financien toegekend.

Art. 3. De bepalingen bij het 5de, 6de en 7de artikel van de instructie voor den hoofddirecteur en de raden van financien voorkomende, zijn in allen deele toepasselijk op den directeur.

Art. 4. De directeur zal, als het hoofddoel zijner bediening aanmerken, de zorg, om alle de hierboven vermelde zaken behoorlijk en regelmatig te doen bewerken en uitvoeren, overeenkomstig de algemeene en bijzondere bepalingen nu reeds bestaande of verder daartoe te stellen, daarbij steeds in acht nemen zoodanige bekortingen en vereenvoudigingen, als eene goede en doelmatige behandeling van zaken zal vorderen en toelaten, en, tot dat einde, zoodanige voordragten doen, als na verkregen ondervinding zullen blijken nuttig en noodig te zijn.

Art. 5. Hij is verpligt om de hoofd-directie van financien te dienen van berigt, consideratien en advies op alle stukken, welke tot de hier boven genoemde werkzaamheden van zijn departement betrekking hebben, en is gehouden, aan haar, het zij uit zich selven, het zij op hare aanvragen, alle zoodanige openinge te geven, als het belang van den lande zal vereischen; even eens zal door hem met de onderscheidene andere afdeelingen der hoofd directie van financien, en wederkeerig door deze met hem, zoo veel mogelijk en noodig, gemeenschappelijk worden te werk gegaan.

Art. 6. Hij is almede verpligt, om in gewone dienstzaken, alle zijne voorstellen aan het Gouvernement, door het intermediair van de hoofd-directie van financien, in te zenden, met vrijlating echter, om, in elk bijzonder geval, waarin hij zulks nuttig of noodig oordeelt, zich onmiddelijk aan het Gouvernement te vervoegen.

Art. 7. Hij correspondeert dadelijk met alle autoriteiten; en de gouverneurs, residenten en andere comptabele ambtenaren, zijn verpligt den directeur te dienen van berigt, consideratien en advies, op de stukken welke door den directeur tot dat einde worden gezonden; aan alle welke ambtenaren bij deze, voor zoo veel des noods, gelast wordt, om zich overeenkomstig de bepalingen van dit artikel, en hetgeen verder, te dezen aanzien, in deze instructie of opvolgende besluiten mogt vastgesteld worden, te gedragen. Voor zoo veel aangaat de militaire en marine aangelegenheden, welke met zijn departement in verband staan, correspondeert hij alleen met de chefs dezer administratien.

Art. 8. Alle de civiele ambtenaren, welke tot de boven vermelde werkzaamheden in verband staan, zullen, voor zoo veel de inrigting en behandeling derzelven aangaat, de aanschrijvingen en instructien door den directeur gegeven uitvoeren en achtervolgen, behoudens de personele verantwoordelijkheid van den directeur.

De gouverneurs en residenten, zoo wel als de algemeene ontvangers en andere comptabele ambtenaren, bij die aanschrijvingen en instructien door den directeur gegeven, zich bezwaard achtende, zullen verpligt en gehouden zijn, deze bezwaren ter kennisse van den directeur te brengen, terwijl zij, met de door dien ambtenaar te geven nadere ophelderingen, geen genoegen kunnende nemen, verpligt en gehouden zullen zijn hunne bedenkingen aan den Gouverneur Generaal mede te deelen, en deszelfs beslissing te verzoeken.

Art. 9. Alle de autoriteiten en ambtenaren hierboven bedoeld, correspondeeren over de hierboven genoemde zaken alleen met den directeur, uitgenomen in zoodanige gevallen, waarin de aard der omstandigheden vordert dat zij zich dadelijk tot den Gouverneur Generaal of de hoofd-directie van financien, wenden.

Art. 10. De directeur heeft, ten allen tijde, vrijen toegang tot de kantoren, boeken, verantwoordingen en papieren van alle civiele ambtenaren, die met de bovengemelde werkzaamheden in verband staan, welke verpligt zijn, hem daaromtrent en omtrent alle zaken dien aangaande, alle openingen te geven die door hem, zullen worden gevorderd.

Art. 11. Al de verantwoordingen, rekeningen en staten, de voorschreven werkzaamheden aangaande, welke volgens de thans werkende bepalingen, aan de hoofd directie van financien, gezonden zijn, zullen voortaan aan den directeur worden toegezonden.

Hij zal voor zoo ver deze verantwoordingstukken niet geheel voldoende zijn, om daaruit, naar behooren, de algemeene boeken te kunnen opmaken, zich tot het erlangen van de verantwoordingen verzeld van alle de bijlagen, alsmede alle andere stukken kunnen vervoegen bij de algemeene rekenkamer, welke deze stukken, even als tot nog toe ten behoeve van de algemeene boekhouding, steeds heeft plaats gehad, aan denzelven tegen reçu zal afgeven.

De directeur zal dan wanneer de werkzaamheden zulks vorderen, visie kunnen erlangen van de bevindingen der algemeene rekenkamer nopens alle comptabele stukken, en des noodig afschrift van sommigen derzelven kunnen verzoeken.

Art. 12. De directeur zal zijn verblijf houden te Batavia, en zal uit die residentie zich niet vermogen te verwijderen, dan met toestemming van den Gouverneur Generaal, en voorkennis van de hoofd directie van financien.

Art. 13. De directeur zal, vóór de aanvaarding zijner functien, in handen van den Gouverneur Generaal, afleggen, den volgenden eed:

„ Ik verklaar en zweer, dat ik tot verkrijging van mijn ambt als directeur van de comptabiliteit en algemeene boekhouding, aan niemand, in of buiten het bewind, iets beloofd of gegeven heb, noch beloven of geven zal.

„ Ik beloof en zweer, dat ik gehouw en getrouw zal zijn aan Zijne Majesteit den Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, Groot-Hertog van Luxemburg; dat ik aan den Gouverneur Generaal, des Konings vertegenwoordiger, eerbied en gehoorzaamheid betoonen zal.

„ Dat ik geheim zal houden wat uit den aard der zaken en overeenkomstig de mij deswege gegeven bevelen geheim behoort te blijven.

„ Dat ik, in alle mijne handelingen en raadgevingen, steeds het belang van den lande, en dat van de zaken aan mijne zorg toevertrouwd, getrouwelijk zal in het oog houden, en naar mijn best vermogen voorstaan, en wijders met opregtheid en naarstigheid zal trachten aan de bedoeling van mijnen post te voldoen, overeenkomstig de instructien mij gegeven of verder nog te geven.

„ Zoo waarlijk helpe mij God Almagtig."

Aldus gearresteerd bij resolutie van den Gouverneur Generaal in Rade van den 26sten augustus 1823 no. 11.

Mij bekend.

De algemeene secretaris.

BOUSQUET.

BENOEMINGEN.

Landelijke inkomsten.

Aan den opziener van de eerste klasse in de residentie Bantam, *P. de Bruijn*, den titel verleend van adsistent resident.

Tot opziener van de eerste klasse in de residentie Sourabaija, de opziener van de tweede klasse in de residentie Bantam, *F. C. Rudolph.*

Tot opzieners van de tweede klasse in de residentie Bantam, de gewezene officieren bij de armée, *A. Jonkers* en *J. L. B. Engelhard.*

Tot opziener van de derde klasse in de residentie Tagal, de tweede kommies bij de directie der landelijke inkomsten en directe belastingen, *J. A. Vriesman.*

Tot kommies bij de directie der civiele gebouwen, de klerk *J. A. de Roos.*

HONORABEL ONTSLAGEN.

De opziener van de landelijke inkomsten van de derde klasse in de residentie Tagal, *G. W. F. van Teijlingen.*

MILITAIR DEPARTEMENT.

Bij het korps ingenieurs.

Tot 2de luitenants de élèves der militaire school *A. F. Cassa* en *F. A. Kertz.*

Bij het regement artillerie no. 5.

Tot 2de luitenants de élèves *J. A. Bestekmeijer*, *S. A. L. Abbema*, *J. G. O. S. von Schmidt auf Altenstadt* en *J. L. C. Liedermooij.*

Bij de infanterie.

Tot 2de luitenant de élève *A. Zomerdijk.*

HONORABEL ONTSLAGEN.

De 2de luitenant ingenieur *C. A. Baesler.*

ZEE-TIJDINGEN.

Schepen in Straat Sunda

Uitgezeild.

Sept. 9—Eng. brik *Countess of Louden*, J. Morris, van Batavia den 5den september, naar Bombaij.—dito schip *Amety*, J. Gray, van dito den 6den dito, naar Rotterdam.

Sept. 11—brik *Sara*, P. Landberg, van Batavia den 10den september, naar Rotterdam.

Sept. 13—Amerik. schip *Caledonia*, E. M. Donnaldson, van Philadelphia den 20sten mei, naar Canton.

Sept. 14—Amerik. brik *van Couver*, A. Sewder, van Boston den 27sten mei, naar Canton.—Spaansch schip *Onion*, Don. J. Alonua, van Cadix den 5den dito, naar Manilla.

Sept. 17—Amerik. schip *Superior*, J. Dexcy, van Philadelphia den 5den juni, naar Canton.

BATAVIA.

Aangekomen.

Sept. 12—schip *Jacoba*, W. C. de Jong, van Indramaijoe den 10den september, passagiers: de kapitein Weggers.—brik *Johanna*, G. Martherus, van Samarang den 9den dito.

Sept. 13—brik *Harmonie*, E. A. Ebeling, van Boender den 3den september—brik *Experiment*, H. Hooper, van Indramaijoe den 12den dito.

Sept. 14—brik *Maria Catharina*, J. Jouenne, van Samarang den 11den september, passagiers: de heer J. C. Mihux.

Sept 15—Amerik *Ophelia*, J. Haskell, van Boston den 13den mei.

Sept 16—schip *Sourabaija*, J. C. Ross, van Sourabaija den 10den september, passagier: de heer J. Robinson.

Sept. 17—schip *Emilie*, J. Ross, van Padang den 3den september, met Z. M. troepen, passagier: de heer J. Scott.—schip *Java Paket*, W. Blom, van Amsterdam den 19den mei, passagiers: de heeren Romswinckel, Hollander, M. van Leuwen, Rendorph en familie.—schip *Concordia*, H. Bos, van Rotterdam den 3den dito, passagiers: de heeren Schuurman, officier van gezondheid Swaawen en Degent.—schip *Ennore Transit*, W. Lendesaij, van Banka, den 19den augustus, met Z. M. troepen, passagier: de 1ste luitenant ter zee van Florenstein.

Sept. 18—brik *Cato*, C. F. Draijman, van Pekalongan den 12den september.—schoener *Molucco*, R. E. Webb, van Passourouang den 11den dito.—schip *Nieuwe Victoria*, J. Duncan, van dito den 10den dito.

Vertrokken.

Sept. 13—brik *Generaal de Kock*, P. Blair, naar Riouw.—brik *Anna*, J. Gertner, naar Sourabaija, passagiers: de heeren C. B. en H. C. Kramer, F. E. Schultz, en de jonge heer J. Fisser.

Sept. 14—brik *Kolonial Trader*, T. S. Perrij, naar Sourabaija.

Sept. 16—brik *Ingsoen*, Oeij Kaijsam, naar Cheribon.—brik *Indramaijoe*, E. Barker, naar Indramaijoe.—brik *Malatie*, Tan Kamko, naar Sourabaija, passagier: de heer Bonart.—schoener *Ann*, C. N. Newman, naar Sincapoera,

ſe zaken, betreffende de pachten van den lande, gearresteerd op den 16den december 1819.

Ten vijftiende. De geldboeten, welke bij deze voorwaarden zullen worden bepaald, door onvermogen niet kunnende betaald worden, zullen dezelve tegen de ſchuldige en geoondemneerden worden veranderd in gevangenis-ſtraf.

Ten aanzien van Europeanen zal, voor elke honderd gulden, die de boete beloopt, in de plaats worden geſteld eene halve maand confinement op water en rijst, en ten aanzien van Inlanders en Chinezen, insgelijks voor elke honderd gulden, die de boete beloopt, eene maand confinement op water en rijst.

Ten zestiende. Het is geöorloofd om, wegens overtredingen in zaken, de pacht betreffende, hetzij dezelve door de pachters zelven, of door anderen bedreven worden, in compositie te treden, en wegens dezelve ten overſtaan der reſidenten te transigeren, na dat zoodanige zaak ten verzoeke van den gecalangeerden, door den regter, daartoe termen beſtaande, zal zijn verklaard *civiel* en *compoſibel*.

Ten zeventiende. De pachters, hoe zeer niet met der woon gezeten zijnde in de reſidentie, waaronder hunne pachten ſorteren, dan wel na dat zij pachters geworden zijn, die reſidentie verlatende, zullen ten aanzien van dezelve pachten ſtilzwijgend, en zonder dat daartoe eenige verklaring van hunne zijde zal worden gevorderd, hun *domicilium cit udi* en *executandi* hebben, ten huize van eenen van 's lands ambtenaren in de hoofdplaats van de reſidentie, ten keuze van den reſident, onder wien de pacht behoort; zullende het echter des niet te min aan den pachter vrijſtaan een ander domicilium, mits in dezelfde plaats, ten genoege van den reſident, aantewijzen.

Ten achttiende. Het regt om amfioen in het klein te verkoopen, behoort bij uitſluiting aan den pachter; in de reſidentien aan zee gelegen, wordt aan denzelven mede het regt toegekend om amfioen in bollen, zoo mede geprepareerde amfioen, aan voerders van inlandſche vaartuigen te verkoopen.

Ten negentiende. Om de pachters te beter van hun regt te verzekeren, zal het niemand vrijſtaan eene mindere hoeveelheid amfioen, dan van eene kist te gelijk, wegende ten minste 125 ponden te koopen of te verkoopen, dan van en aan den pachter alleen van het loopende pachtjaar, die de pacht hebben zal op de plaats alwaar de koop of verkoop geſchiedt.

Deze zal ook alle geprepareerde en ongeprepareerde amfioen, de laatste in eene mindere hoeveelheid dan van eene kist, ten minſte inhoudende 125 ponden, en de eerste in zoodanige hoeveelheid, welke die ook zoude mogen zijn, die in het bezit van een ander dan van den pachter van het loopende pachtjaar, of zijne onderpachters, door hem tot den verkoop van amfioen in het klein geautoriſeerd, gevonden wordt, ten zij gekocht van den pachter, op de plaats, alwaar de aanhaling geſchiedt, of wel dat het minder gedeelte verkocht is, aan den pachter aldaar, hetgeen de bezitter zal moeten bewijzen, bij aanhaling worden geconfisqueerd, en de bezitter daarenboven verbeuren eene boete, gelijkſtaande aan de waarde van de aangehaalde amfioen.

Deze boete zal in geen geval minder bedragen mogen, dan *een duizend* guldens.

Ten twintigſte. De pachter zal gehouden zijn aan elk die van hem ongeprepareerde amfioen in het klein zal koopen, een ſchriftelijk bewijs te verleenen, waarin even als in de pachters boeken zal moeten zijn uitgedrukt, de naam des koopers, de hoeveelheid en ſoort van de amfioen, benevens den datum van den verkoop, welk bewijs door den pachter zelven of door den genen zijner onderpachters, bij wien de koop is gedaan, zal moeten zijn geteekend.

Ten een-en-twintigſte. Den pachter alleen zal het vrijſtaan eene kist amfioen te openen, doch geen ander perſoon zal zulks vermogen te doen, anders, dan op ſpeciale vergunning, en wel in tegenwoordigheid van iemand, door den reſident daartoe gecommitteerd, welke te *Batavia*, *Samarang* en *Sourabaija* zal moeten zijn de water-fiscaal, en waarbij de pachter mede zal moeten adſisteren, het een en ander op eene boete als in art. 19 vermeld.

Ten twee-en-twintigſte. Het zal den pachter vrijſtaan om in de geheele uitgeſtrektheid van zijn pacht district, amfioen in mindere hoeveelheid, dan van eene kist of wegende minder dan 125 ponden, te vervoeren, zonder voorzien te zijn van eene pas van de reſpective reſidenten, waaronder het district van den pachter behoort.

Deze vervoer zal echter niet vermogen te geſchieden, in mindere hoeveelheid dan van eene bol, voor zoo veel de Bengaalſche amfioen aangaat, en voor zoo veel de Levantſche amfioen betreft, dan van drie ponden, zijnde ongeveer het gewigt van eene bol van den eerstgenoemde opium, met deze bepaling evenwel, dat zoodanige vervoer niet zal mogen geſchieden, dan met eenen geleide brief, door den pachter teeken verleend, waarin zal moeten worden uitgedrukt de plaats waarheen, de datum wanneer, de ſoort, en de hoeveelheid van opium, welke wordt vervoerd, alles op eene boete van *een duizend guldens.*

Ten drie-en-twintigſte. En om het toezigt daarop gemakkelijker te maken, zal telken reize van iedere aanbreng en verkoop van amfioen, en van de toegeſtane hoeveelheid van kisten van ten minste 125 ponden, door den reſident der plaats, alwaar de aanbreng en verkoop geſchiedt, worden kennis gegeven aan den pachter. De aanbrengers en koopers van amfioen zullen telken reize, dat zulks geſchiedt, binnen den tijd van twee maal vier-en-twintig uren verpligt zijn, den reſident daarvan ſchriftelijk berigt te geven, en wijders gehouden zijn, op aanvraag van den reſident, bewijs te leveren, van de wijze, op welke over de aangebragte of verkochte amfioen door hen is beſchikt; ingeval van verkoop of weder verkoop, zal dit mede ten gedane worden, door de overlegging van een certificaat van den kooper, het een en ander op verbeurte van eene boete van *een duizend guldens*, telken reize bij verzuim of nalatigheid.

Ten vier-en-twintigſte. De pachter is bevoegd het debiet van amfioen in het klein door onderpachters of kitten houders te doen gevolg nemen, onder dien verſtande nogtans, dat deze perſonen en de kitten onder derzelver ſpeciaal beheer geſteld, zullen worden bekend gemaakt aan den reſident.

Ten vijf-en-twintigſte. De pachters in de reſidentien aan zee gelegen, die, ingevolge art. 18, het regt hebben tot den uitſluitenden verkoop van amfioen, zoo wel in bollen als geprepareerd, aan de voerders van inlandſche ſchepen of vaartuigen, zullen niet te min verpligt zijn, telken reize, dat zoodanige verkoop door hen zal worden gedaan, zich te voorzien van eene ſchriftelijke licentie van den ontvanger der inkomende en uitgaande regten; de pachter die bevonden zal worden tegen deze bepaling te hebben gehandeld, zal telken reize verbeuren eene boete van *twee duizend vijf honderd* guldens.

Ten zes-en-twintigſte. Het bereiden en verkoopen van amfioen in het klein door de pachters, zal alleen mogen geſchieden op de plaatſen, vermeld op de bij deze voorwaarden gevoegde lijst, welke tevens aanwijst het getal amfioenkitten dat zal mogen gehouden worden op elke plaats; met dien verſtande nogtans, ten aanzien der zuikermolens in de reſidentie *Batavia*, dat, aangezien de kitten aldaar eeniglijk worden toegelaten om de werklieden, welke amfioen rooken, niet van hunne werkzaamheden af te trekken, het den pachter niet geoorloofd zal zijn aldaar amfioen in het klein te verkoopen aan andere lieden, dan die op de voorſchreven molens, gedurende de werkzaamheden, worden gehuisvest en onderhouden; het is mitsdien de pachters en ook de zuikermolenaars verboden om eenig vreemd perſoon, tot het ſchuiven van amfioen op de ſuikermolens toetelaten, telken reize op verbeurte eener boete van *een duizend* guldens, voor ieder perſoon.

Ten zeven-en-twintigſte. Elk reſident zal aan de alzoo in zijne reſidentie toegeſtane kitten een doorloopend nummer geven, welk nummer nevens het woord *Madatkit* in de inlandsche en chineſche talen, op eene zigtbare en duidelijke wijze zal worden geschreven op een houten bord voor elke kit te ſtellen.

Ten acht-en-twintigſte. Op de particuliere bazaars zal de pachter alleen, met uitſluiting van alle anderen, amfioen bereiden en verkoopen, mits hij aan de potias of huurders van bazaars van het zuiver bedragen dezer geregtigheid uitkeere ⅓ gedeelten, ten ware hij met gemelde potias of bazaarshouders, daarom rent, bij wijze van uitkoop, of anderzins mogt overeenkomen.

Doch zal in het tegenovergeſteld geval, geen potia of huurder van een bazaar, den pachter of zijne dieneren mogen beletten of eenigzins hinderlijk zijn in het heffen dezer geregtigheid, op ſtraf eener boete van *drie duizend* guldens.

Ten negen en twintigſte. Alle amfioen-kitten of bijeenkomsten van amfioen ſchuivers, gehouden wordende op andere plaatſen, dan die, welke, volgens art. 26, geadmitteerd, en op de lijst, waartoe zich dat art. refereert, bekend geſteld zijn, dan wel het getal te boven gaande, voor elk dier plaatſen bepaald, zullen zijn onwettig.

Voor elke onwettige amfioen-kit of bijeenkomst van amfioen-ſchuivers, door of van wege de pachters of wien het ook zijn mogt, gehouden wordende, zal de houder telken reize verbeuren, eene boete van *een duizend* guldens.

Ten dertigſte. De kampongs- of deſſa's hoofden zijn gehouden, elk in den zijnen, te waken, dat in of bij hunne kampongs of deſſa's geene onwettige amfioenkitten worden gehouden.

Dit echter geſchiedende, zijn zij verpligt dadelijk daarvan kennis te geven aan de naast aanwezige civiele autoriteit; en zulks verzuimende zullen zij vervallen in eene boete van *een honderd* guldens; indien bevonden wordt, dat eene onwettige kit met toelating van het kampongs-hoofd is opgeregt, of dat hij zelf daarin deelt, zal hij verbeuren eene boete van *twee honderd* guldens.

Ten een-en-dertigſte. Het wordt den pachter, zijne onderpachters en kitten houders verboden, om de kitten langer open te houden, dan van zons opgang tot negen ure des avonds op eene boete van *vijftig* guldens, telken reize te verbeuren.

Op eene gelijke boete is hun verboden, gewapende lieden of ſlaven tot de amfioen-kitten toetelaten.

De boete, in dit artikel vermeld, zal op de pachters zelve worden verhaald, die aanſprakelijk zijn voor hunne onderpachters en kittenhouders.

Ten twee-en-dertigſte. De pachters, onderpachters, en kitten-houders, mogen geene amfioen verkoopen, dan tegen gereed geld, onder welk voorwendzel ook, geene goederen in betaling aannemen, ſub pœne telken reize van eene boete van *een honderd* guldens, dan wel van de ſtraf bij de wet, op het helen van geſtolen goederen geſteld.

Op geene ſchulden voor gekochte amfioen in het klein zal eenig regt verleend worden, maar zullen dezelve worden gehouden, voor nul en van geen waarde.

Ten drie-en-dertigſte. Aan pachters, wier pacht van geene genoegzame beduidenis mogt zijn, of aan welke het om andere redenen niet gelegen mogt komen, zich van eene geheele kist amfioen, wegende 125 ponden, te gelijk te voorzien, zal toegelaten worden, naar de plaats hunner pacht in mindere hoeveelheden, amfioen te vervoeren, echter niet anders, dan onder de volgende voorzorgen:

De vervoer zal niet mogen geſchieden dan op ſchriftelijk conſent van den reſident der plaats, van waar de vervoer plaats vindt en bij geheele bollen; de hoeveelheid zal niet minder mogen zijn dan van eene geheele bol te gelijk, en de plaats der beſtemming geene andere, dan waar de vervoerder pachter is van den verkoop van amfioen in het klein.

Op het conſent-billet zal ſtaan uitgedrukt de plaats van waar de verzending geſchiedt, en de plaats der beſtemming; dit conſent zal aan het hoofd der politie, in elk district waar de amfioen paſſeert, vertoond, en door denzelven voor *gezien* geteekend worden; op de plaats der beſtemming zal het conſent-billet aan den reſident overgeleverd worden, die zich zal doen verzekeren, dat de hoeveelheid van amfioen, daarbij vermeld, behoorlijk is aangebragt, en daarna het conſent-billet zal afteekenen en terugzenden aan de autoriteit, welke hetzelve heeft verleend.

Ten vier-en-dertigſte. Alle amfioen, welke de pachters zonder dusdanig conſent-billet vervoeren, of waarvan de hoeveelheid meerder of minder bevonden wordt, dan op het conſent-billet ſtaat uitgedrukt, zal bij aanhaling worden geconfisqueerd en de vervoerder daarenboven vervallen in eene boete, gelijkſtandig aan de waarde van de aangehaalde amfioen; zullende deze boete echter in geen geval minder mogen bedragen dan *een duizend* guldens.

Ten vijf-en-dertigſte. Conſent-billetten tot vervoer van amfioen, in mindere hoeveelheden dan van eene kist van 125 ponden te gelijk, zullen aan niemand anders worden verleend, dan aan pachters van de amfioen, volgens de bepalingen hier boven bij art. 33 gemaakt.

Ten zes-en-dertigſte. De pachters of onderpachters, die zullen bevonden worden amfioen in het klein te verkoopen of te vervoeren, buiten de limieten van hunne pacht, zullen verbeuren eene boete van *twee duizend vijf honderd* guldens.

Ten zeven-en-dertigſte. De pachter zal zich van amfioen moeten voorzien, buiten de moeijenis van het gouvernement.

Ten acht-en-dertigſte. Alle aangehaalde, en volgens deze pacht-conditie geconfisqueerde amfioen, zal aan den pachter van de plaats, alwaar de aanhaling is geſchied, tegen betaling van den marktprijs, welke de reſident zal bepalen, deze verkiezende, worden overgelaten, en dezelve niet genegen zijnde, die aan te nemen, zal het gouvernement, de aangehaalde opium voor den marktprijs overnemen.

EN nademaal aan deze bepalingen verbindende kracht behoort te worden gegeven voor de gemeente;

ZOO IS HET, dat Wij hebben goedgevonden en verſtaan, dezelve te brengen ter kennis van den volke, zoo als geſchiedt bij deze Onze openbare publikatie.

En op dat niemand hiervan onwetenheid voorwende, zal deze alom, waar zulks gebruikelijk is, worden afgekondigd in de Nederduitſche, Inlandſche en Chineſche talen.

Lasten en beveelen voorts dat alle hoogere en lagere kollegien en ambtenaren, justicieren en officieren ieder voor zoo veel hem aangaat, aan de naauwkeurige uitvoering dezer de hand zullen houden, zonder eenige oogluiking of aanzien des persoons.

Gegeven te Batavia den 26sten augustus des jaars 1823.

VAN DER CAPELLEN.

Ter ordonnantie van den Gouverneur Generaal in Rade.

De algemeene secretaris,

BOUSQUET.

Op last van Zijne Excellentie den Secretaris van Staat, Gouverneur Generaal, wordt ter kennis van het algemeen gebragt, de navolgende

INSTRUCTIE *voor den directeur van de comptabiliteit en de algemeene boekhouding over Nederlandsch Indië.*

Art. 1. De directeur van de comptabiliteit en de algemeene boekhouding is, onder onmiddelijk toezigt van de hoofd-directie van financien, belast met het beituur en de zorg voor de ondervolgende werkzaamheden in geheel Nederlandsch Indië, te weten:

De opmaking der jaarlijksche algemeene begrooting van inkomsten en lasten;

De bewaking der gearresteerde begrooting van 'slands civiele lasten, ten einde te zorgen dat dezelve door de dagelijksche autorisatien tot uitgaven, niet worde overschreden; zullende ten einde hieraan behoorlijke uitvoering kunne worden gegeven, geene ordonnancien noch beschikkingen tot uitgaven of tot verrekeningen bij de lands kassen worden verleend, dan na, voor zoo veel de plaatselijke gesteldheid, zulks zal toelaten, bij deze directie op de respecten der begrooting te zijn geregistreerd;

De inrigting en regelmatige behandeling der algemeene verantwoording-stukken van 'slands gelden en goederen;

De opmaking en bewerking der algemeene boeken, en de daarmede in verband staande boeken door gouverneurs, residenten en andere comptabele ambtenaren te houden;

De opmaking der algemeene jaarlijksche staatrekening en administratieve-rekening.

Art. 2. De directeur zal in de vergaderingen van de hoofd-directie van financien stem en zitting hebben, en alle de regten uitoefenen aan de raden van financien toegekend.

Art. 3. De bepalingen bij het 5de, 6de en 7de artikel van de instructie voor den hoofddirecteur en de raden van financien voorkomende, zijn in alien deele toepasselijk op den directeur.

Art. 4. De directeur zal, als het hoofddoel zijner bediening aanmerken, de zorg, om alle de hierboven vermelde zaken behoorlijk en regelmatig te doen bewerken en uitvoeren, overeenkomstig de algemeene en bijzondere bepalingen nu reeds bestaande of verder daartoe te stellen, daarbij steeds in acht nemen zoodanige bekortingen en vereenvoudigingen, als eene goede en doelmatige behandeling van zaken zal vorderen en toelaten, en, tot dat einde, zoodanige voordragten doen, als na verkregen ondervinding zullen blijken nuttig en noodig te zijn.

Art. 5. Hij is verpligt om de hoofd-directie van financien te dienen van berigt, consideratien en advies op alle stukken, welke tot de hier boven genoemde werkzaamheden van zijn departement betrekking hebben, en is gehouden, van haar, het zij uit zich zelven, het zij op hare aanvragen, alle zoodanige openingen te geven, als het belang van den lande zal vereischen; eveneens zal door hem met de onderscheidene andere afdeelingen der hoofd directie van financien, en wederkeerig door deze met hem, zoo veel mogelijk en noodig, gemeenschappelijk worden te werk gegaan.

Art. 6. Hij is almede verpligt, om in gewone dienstzaken, alle zijne voorstellen aan het Gouvernement, door het intermediair van de hoofd-directie van financien, in te zenden, met vrijlating echter, om, in elk bijzonder geval, waarin hij zulks nuttig of noodig oordeelt, zich onmiddelijk aan het Gouvernement te vervoegen.

Art. 7. Hij correspondeert dadelijk met alle autoriteiten; en de gouverneurs, residenten en andere comptabele ambtenaren, zijn verpligt den directeur te dienen van berigt, consideratien en advies, op de stukken welke door den directeur tot dat einde worden gezonden; aan alle welke ambtenaren bij deze, voor zoo veel des noods, gelast wordt, om zich overeenkomstig de bepalingen van dit artikel, en hetgeen verder, te dezen aanzien, in deze instructie of opvolgende besluiten mogt vastgesteld worden, te gedragen. Voor zoo veel aangaat de militaire en marine aangelegenheden, welke met zijn departement in verband staan, correspondeert hij alleen met de chefs dezer administratien.

Art. 8. Alle de civiele ambtenaren, welke tot de boven vermelde werkzaamheden in verband staan, zullen, voor zoo veel de inrigting en behandeling derzelven aangaat, de aanschrijvingen en instructien door den directeur gegeven uitvoeren en achtervolgen, behoudens de personele verantwoordelijkheid van den directeur.

De gouverneurs en residenten, zoo wel als de algemeene ontvangers en andere comptabele ambtenaren, bij die aanschrijvingen en instructien door den directeur gegeven, zich bezwaard achtende, zullen verpligt en gehouden zijn, deze bezwaren ter kennisse van den directeur te brengen, terwijl zij, met de door dien ambtenaar te geven nadere ophelderingen, geen genoegen kunnende nemen, verpligt en gehouden zullen zijn hunne bedenkingen aan den Gouverneur Generaal mede te deelen, en deszelfs beslissing te verzoeken.

Art. 9. Alle de autoriteiten en ambtenaren hierboven bedoeld, correspondereen over de hierboven genoemde zaken alleen met den directeur, uitgenomen in zoodanige gevallen, waarin de aard der omstandigheden vordert dat zij zich dadelijk tot den Gouverneur Generaal of de hoofd-directie van financien, wenden.

Art. 10. De directeur heeft, ten allen tijde, vrijen toegang tot de kantoren, boeken, verantwoordingen en papieren van alle civiele ambtenaren, die met de bovengemelde werkzaamheden in verband staan, welke verpligt zijn, hem daaromtrent en omtrent alle zaken dien aangaande, alle opaningen te geven die door hem, zullen worden gevorderd.

Art. 11. Al de verantwoordingen, rekeningen en staten, de voorschreven werkzaamheden aangaande, welke volgens de thans werkende bepalingen, aan de hoofd directie van financien, gezonden zijn, zullen voortaan aan den directeur worden toegezonden.

Hij zal voor zoo ver deze verantwoordingstukken niet geheel voldoende zijn, om daaruit, naar behooren, de algemeene boeken te kunnen opmaken, zich tot het erlangen van de verantwoordingen verzeld van alle de bijlagen, alsmede alle andere stukken kunnen vervoegen bij de algemeene rekenkamer, welke deze stukken, even als tot nog toe ten behoeve van de algemeene boekhouding, steeds heeft plaats gehad, aan denzelven tegen reçu zal afgeven.

De directeur zal dan wanneer de werkzaamheden zulks vorderen, visie kunnen erlangen van de bevindinge der algemeene rekenkamer nopens alle comptabele stukken, en des noodig afschrift van somuingen derzelven kunnen verzoeken.

Art. 12. De directeur zal zijn verblijf houden te Batavia, en zal uit die residentie zich niet vermogen te verwijderen, dan met toestemming van den Gouverneur Generaal, en voorkennis van de hoofd directie van financien.

Art. 13. De directeur zal, vóór de aanvaarding zijner function, in handen van den Gouverneur Generaal, afleggen, den volgenden eed:

„ Ik verklaar en zweer, dat ik tot verkrijging van mijn ambt als directeur van de comptabiliteit en algemeene boekhouding, aan niemand, in of buiten het bewind, iets belovd of gegeven heb, noch beloven of geven zal.

„ Ik beloof en zweer, dat ik gehouw en getrouw zal zijn aan Zijne Majesteit den Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, Groot-Hertog van Luxemburg; dat ik aan den Gouverneur Generaal, des Konings vertegenwoordiger, eerbied en gehoorzaamheid betoonen zal.

„ Dat ik geheim zal houden wat uit den aard der zaken en overeenkomstig de mij deswege gegeven bevelen geheim behoort te blijven.

„ Dat ik, in alle mijne handelingen en raadgevingen, steeds het belang van den lande, en dat van de zaken aan mijne zorg toevertrouwd, getrouwelijk zal in het oog houden, en naar mijn best vermogen voorstaan, en wijders met opregtheid en naarstigheid zal trachten aan de bedoeling van mijnen post te voldoen, overeenkomstig de instructien mij gegeven of verder nog te geven.

„ *Zoo waarlijk helpe mij God Almagtig.*"

Aldus gearresteerd bij resolutie van den Gouverneur Generaal in Rade van den 26sten augustus 1823 no. 11.

Mij bekend.

De algemeene secretaris,

BOUSQUET.

BENOEMINGEN.

Landelijke inkomsten.

Aan den opziener van de eerste klasse in de residentie Bantam, *P. de Bruijn*, den titel verleend van adsist. resident.

Tot opziener van de eerste klasse in de residentie Sourabaija, de opziener van de tweede klasse in de residentie Bantam, *F. C. Rudolph.*

Tot opzieners van de tweede klasse in de residentie Bantam, de gewezene officieren bij de armée, *A. Jonkers* en *J. L. B. Engelhard.*

Tot opziener van de derde klasse in de residentie Tagal, de tweede kommies bij de directie der landelijke inkomsten en directe belastingen, *J. A. Vriesman.*

Tot kommies bij de directie der civiele gebouwen, de klerk *J. A. de Roos.*

HONORABEL ONTSLAGEN.

De opziener van de landelijke inkomsten van de derde klasse in de residentie Tagal, *G. W. F. van Teijlingen.*

MILITAIR DEPARTEMENT.

Bij het korps ingenieurs.

Tot 2de luitenants de élèves der militaire school *A. F. Cassa* en *F. A. Kertz.*

Bij het regement artillerie no. 5.

Tot 2de luitenants de élèves *J. A. Bestekmeijer*, *S. A. L. Abbema*, *J. G. O. S. von Schmidt auf Altenstadt* en *J. L. C. Liedermooij.*

Bij de infanterie.

Tot 2de luitenant de élève *A. Zomerdijk.*

HONORABEL ONTSLAGEN.

De 2de luitenant ingenieur *C. A. Baetlers*

ZEE-TIJDINGEN.

Schepen in Straat Sunda

Uitgezeild.

Sept. 9—Eng. brik *Countess of Louden*, J. Morris, van Batavia den 5den september, naar Bombaij.—dito schip *Amety*, J. Gray, van dito den 6den dito, naar Rotterdam

Sept. 11—brik *Sara*, P. Landberg, van Batavia den 10den september, naar Rotterdam.

Sept. 13—Amerik. schip *Caledonia*, E. M. Donnaldson, van Philadelphia den 20sten mei, naar Canton.

Sept. 14—Amerik. brik *van Couver*, A. Sewder, van Boston den 27sten mei, naar Canton.—Spaansch schip *Onion*, Don. J. Alonus, van Cadix den 5den dito, naar Manilla.

Sept. 17—Amerik. schip *Superior*, J. Dexcy, van Philadelphia den 5den juni, naar Canton.

BATAVIA.

Aangekomen.

Sept. 12—schip *Jacoba*, W. C. de Jong, van Indramaijoe den 10den september, passagiers de kapitein Weggers.—brik *Johanna*, G. Martherus, van Samarang den 9den dito.

Sept. 13—brik *Harmonie*, E. A. Ebeling, van Boender den 3den september—brik *Experiment*, H. Hooper, van Indramaijoe den 12den dito.

Sept. 14—brik *Maria Catharina*, J. Jouenne, van Samarang den 11den september, passagiers de heer J. C. Mihux.

Sept. 15—Amerik. *Ophelia*, J. Haskell, van Boston den 13den mei.

Sept. 16—schip *Sourabaija*, J. C. Ross, van Sourabaija den 10den september, passagier: de heer J. Robinson.

Sept. 17—schip *Emilie*, J. Ross, van Padang den 3den september, met Z. M. troepen, passagier: de heer J. Scott.—schip *Java Paket*, W. Blom, van Amsterdam den 19den mei, passagiers: de heeren Romswinckel, Hollander, M. van Leuwen, Rendorph en familie.—schip *Concordia*, H. Bos, van Rotterdam den 3den dito, passagiers: de heeren Schuurman, officier van gezondheid Swaawen en Degent.—schip *Ennore Transit*, W. Lendsaij, van Banka, den 19den augustus, met Z. M. troepen, passagier: de 1ste luitenant ter zee van Florenstein.

Sept. 18—brik *Cato*, C. F. Draijman, van Pekalongan den 12den september.—schoener *Molucco*, R. E. Webb, van Pasfourouang den 11den dito.—schip *Nieuwe Victoria*, J. Duncan, van dito den 10den dito.

Vertrokken.

Sept. 13—brik *Generaal de Kock*, P. Blair, naar Riouw.—brik *Anna*, J. Gertner, naar Sourabaija, passagiers: de heeren C. B. en H. C. Kramer, F. E. Schultz, en de jonge heer J. Fisser.

Sept. 14—brik *Kolonial Trader*, T. S. Perrij, naar Sourabaija.

Sept. 16—brik *Ingsoen*, Osij Kaijsam, naar Cheribon.—brik *Indramaijoe*, E. Barker, naar Indramaijoe.—brik *Malatie*, Tan Kamko, naar Sourabaija, passagier: de heer Bonert.—schoener *Ann*, C. N. Newman, naar Singapoera,

pasfagier: de heer J. R. Campagne.—Schoener *Jinggoma*, Kwe Po'ang, naar Sumanap.

Sept. 17—Voor het gouvernement ingehuurde particuliere brik *Merkus*, J. H. Kaijser, naar Banka, pasfagier: de heer R. Hunter.—brik *Sorab Semoet*, Lim Tianhing, naar Tagal.—Schoener *Pamalang*, Tjie Hoanboen, naar dito.

Sept. 18—Voor het gouvernement ingehuurd particulier fchip *Rofalie*, N. T. Riano, naar Padang, pasfagiers: kapitein luitenant ter zee C. Heije, cadet ter zee Heije en een gouvernements ambtenaar.

Sept. 19—fchip *Buitenzorg*, J. van Hendrik, naar Cheribon, pasfagier: de heer J. A. Carol. —brik *Nooit Gedacht*, Mintik, naar Tagal.

Schepen liggende ter reede.

Z. M. wacht-fchip *Tromp*; fchepen Jan en Cornelis, Rotterdam, Marie Oosman, Henriette Elizabeth, Paket van Amfterdam, Waterloo, Admiraal Buijskes, Race Horse, Malacca's Geduld, Star, Louiza, Jacoba, Sourabaija, Emile, Java Paket, Concordia, Ennore Tranfit, New Vectoria; brikken Barenaffe van der Capellen, Concordia, Lamboezaria, Sufanna Barbera, Anna Maria, Frederik, Jupieter, Fortuin, De Hendrik, Johanna, Harmonie, Experiment, Maria Catharina, Cato; fchooners Raphin, Nazar, Molucco.—Eng. fchepen George Home, George.—Fransch fchip Le Nantais; brik Oromase.—Deensch fchip Gouverneur Bille. — Amerik. fchepen Two Brothers, Ophilea; brik *Maiaij*; fchooner Weijmouth.

SAMARANG.

Aangekomen.

Sept. 10—Z. M. kanonneer-boot *No.* 15, luitenant ter zee Lockemeijer, van een kruistogt.

Sept. 11—Chineefche brik *Lasjum*, Ong Leapko, van Amboina, pasfagier: de heer Levingston.

Vertrokken.

Sept. 6—brik *Hendrik*, H. Deelken, naar Batavia.

Sept. 8—brik *Johanna*, G. Martherus, naar Batavia.—Arab. fchip *Lord Minto*, Said Allie Bin Aboe Bakar, naar Cheribon en Batavia.

Sept. 10—brik *Elizabeth*, H. J. Wesfelius, naar Sourabaija, met Z. M. troepen, pasfagier: de heer Schults.—brik *Maria Catharina*, J. Jouenne, naar Batavia, pasfagier: de heer J. C. Meheux.

Sept. 11—Z. M. kanonneer-boot *No.* 15, luitenant ter zee Lockemeijer, naar een kruistogt.

Schepen liggende ter reede.

Z. M. kanonneer-boot *No.* 16; brikken Johanna Hubertina, Malacca, Maria Charlotta.—Arab. fchepen Fatahoicair, Marzoek, Magbar; brikken Fatahoicair, Lady Pontiana, Jofeph; floep Cheribon. — Maleifche brik De Goede Hoop; fchoener Remantjieta; fala fala Boejang Slamat.—Chineefche brikken Pieternella, Ingoen.

SOURABAIJA.

Aangekomen.

Sept. 9—brik *Tikfing*, Ocij Pinuw, van Batavia den 7den augustus.—Z. M. roei-kanonneer-boot *No.* 8, 2de luitenant Bartels, van Bedoelang den 5den feptember.—Voor het gouvernement ingehuurd particulier fchip *Pekin*, R. Sijmons, van Probolingo den 3den feptember.

Sept. 10—Voor het gouvernement ingehuurd particulier fchip *Combora*, W. Morling, van Batavia den 3den feptember, met Z. M. troepen, pasfagiers. de 2de luitenant ter zee Tharup en den ftuurman Tharup.

Sept. 11—Z. M. roei-kanonneer-boot *No.* 6, 2de luitenant Bluk, van een kruistog om de West.

Sept. 12—Voor het gouvernement ingehuurd particulier fchip *Vrouw Helena*, McGeorge, van Samarang den 6den feptember, pasfagiers: de élèves van het militaire fchool Wijchgel en Halwasch, de heeren Norman en Lamorij.

Vertrokken.

Sept. 12—Z. M. roei-kanonneer-boot *No.* 8, 2de luitenant Bartels, koersstellende om de west.

Schepen liggende ter reede.

Zr. Ms. fregatten *van der Werff* en *Melampus*; korvet *Arend*; brik *Nautilus*; fchoener *Circé*; roei-kanonneer-boot *No.* 6; fchepen Pekin, Vrouw Helena; brikken Amazoon, Livinia, Marzoekie, Adfistentie, Fannij, Kalijmas, Geap Gwan, Tikfing, Theodora; bark Gombora; fchoeners De Hoop, Drake, Cecilia; kotter De Goede Hoop.

BATAVIA, *den 16den fept.* 1825.

Wij vernemen dat de aardbeving, welke, den 9den dezer omstreeks 8 ure voor den middag, alhier en in de refidentien *Buitenzorg* en *Preanger Regentfchappen* is befpeurd, zich zeer fterk heeft doen gevoelen in de refidentie *Cheribon*, en aldaar vergezeld is gewest van een ratelend gedruis, voorafgegaan en gevolgd door een zwaar geluid, gelijk aan het onweder, ofschoon op die oogenblikken, de lucht zeer helder was. De fchrik was zoo groot, dat het volk, op de *Pasfer* verzameld, de vlugt nam. Men heeft opgemerkt dat de zee, tijdens de aardbeving, meer dan ééne voet is gerezen.

den 19den September.

De Nederlandfche fchepen *Java Paket* en *Concordia*, hebben ons vele doch geene latere tijdingen aangebragt, dan die b reids door ons gemeld. Uit gebrek aan tijd moeten wij de mededeeling derzelve, tot ons volgend nummer uitftellen, intusfchen is het ons aangenaam onze lezers te kunnen verwittigen dat, onder anderen, de in december en januari j.l. van hier gezeilde fchepen *Franklin* en *Schoon Verbond*, in goeden welftand in het Vaderland zijn aangekomen.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

DUITSCHLAND.

HAMBURG, *den 21ften maart.*

Van Stokholm meldt men, den 11den dezer, dat er eene belooning uitgeloofd was van tien duizend rijksdalders aan dengenen, welke den fchrijver zoude kunnen aanbrengen van een brief, die aan de besturen van Gefle, Halmftad, Hernöfand en Christianftad gezonden was, en ten doel had, om door de ambtenaren zelve de tijding te doen verfpreiden van de op handen zijnde vermoording van den Koning van Zweden en deszelfs geheele familie. De vier rijksftanden hadden dien morgen eenftemmig befloten, om hunne verontwaardiging over deze daad in een adres aan Zijne Majesteit en aan den Kroonprins te betuigen en Hoogstdezelven op nieuw van hunne trouw en innige genegenheid te verzekeren.

(*Rotterd. Courant.*)

FRANKFORT, *den 17den maart.*

Met een van Corfu te Triest aangekomen fchip heeft men de tijding ontvangen van de kapitulatie van Corinthe, hetwelk echter nog niet overgegeven was, d wijl er geene vaartuigen waren, om het garnizoen te vervoeren. De Grieken handelen overal aanvallender wijs; *Pietro*-bey naderde met een legerkorps, en gemeenlijk met *Mavrocordato*, de engten van Mezzoro, na dat hij alvorens 2000 man naar de omstreken van Arta gezonden had, om er den ftandaard des oproers op te fteken, en na dat hij het corps van *Omer-Vrione* bij Vrachori had vernield. *Nicetas* had zich bij Zeituni met *Odijsfeus* vereenigd en wachtte er het leger van *Bossarti* af, ten einde eene onderneming tegen Salonichi te wagen. De fterkte dezer legerkorpsen wordt op 35000 man berekend, die allen van het noodige voorzien en met den besten geest bezield zijn.

Nog heeft een advies-jagt van de ftation van Patras te Corfu het berigt aangebragt van de inneming dier belangrijke vesting, welke den 15den februari door de Grieken, met een verlies van 800 dooden en 400 gekwetften, ftormenderhand veroverd was; het Turksch garnizoen werd door *Jusfuf*-pacha, een der bekwaamste officieren van de Porte, gecommandeerd; alles, wat men met de wapenen in de hand gevonden had, was over de kling gejaagd.

LISSABON, *den 8ften maart.*

De opftand van den graaf *d' Amarante* heeft aanleiding gegeven tot eene proclamatie des Konings, waarin hij van alle zijne titels en eerambten vervallen verklaard wordt, om dat hij de ftoutheid gehad heeft om zich van Zijner Majesteits naam te bedienen, ten einde eenige zijner getrouwe onderdanen te verleiden, na dat hij de dwaze en misdadige plan gevormd had om de Constitutie omver te werpen, die Zijne Majesteit verklaart, vrijwillig en plegtig aangenomen en bezworen te hebben.

Bij eene andere proclamatie aan de Portugezen geeft Z. M. kennis van zijne verontwaardiging over den ftap van dien edelman, en betuigt op nieuw zijne verknochtheid aan de Constitutie, terwijl hij aldus eindigt:

„ Portugezen! hoort niet naar de verleidingen van het bedrog en der huichelarij, met welke kwaadgezinden u aan de ijsfelijkheden van den burger-oorlog willen ten prooi geven, en gij, die u reeds hebt laten verleiden, luistert naar de ftem uws Konings; zijt indachtig aan uwe eeden en gehoorzaam aan de autoriteiten, die aan u behooren, dewijl de magt van u uitgaat; indien een uwer nog de wapenen des opftands in de hand heeft, laat hij die n de leggen en zijne landgenooten omhelzen, in plaats van te bevechten. Wanneer uw Koning u tot uw pligt roept en een verraajer u aanzet om deszelve te verbreken, wie van u zal dan in zijne keus aarzelen? Laat uwe dapperheid en moed tegen de vijanden uwer onafhankelijkheid gekeerd worden. Luistert naar deze ftem; het is die van den Godsdienst, van de Constitutie, van uwen Monarch!"

Heden heeft de gedeputeerde *Moura* in de Cortès over den opftand in Tra Los Montès gesproken, en, bij die gelegenheid, de noodzakelijkheid aangetoond, om zich tegen de lagen der misnoegden en vreemden te wapenen; ftellende hij voor, om een plan te maken tot het oprigten van nationale militie. Binnen vier „ dagen, zeide hij, zal men mij in de natio„ nale uniform op mijnen post zien verfchij„ nen. De Ultra's wapenen zich tegen de „ algemeene b langen; zij willen de volftrekte „ oppermagt en de inquifitie; vrienden des „ vaderlands, laten wij tegen die onwaardige „ factie de wapenen aangorden en allen zwe„ ren, om voor de Constitutie te fterven." Hierbij ftak hij de hand op, en zijn voorbeeld werd door alle de gedeputeerden gevolgd, die eenparig ri pen *de Constitutie of de Dood!* Zijn voorftel werd aangenomen en een uur daarna door de militaire commisfie het gevraagde plan geleverd, hetgeen tweemalen achtervolgelijk gelezen is en met allen fpoed gedrukt moet worden.

(*Rotterdamsche-Courant.*)

FRANKRIJK.

PARIJS, *den 8ften maart.*

Vele nationale gardes en andere burgers hebben befloten, om aan den heer *Mercier*, den fergeant dier garde, welke geweigerd heeft om den heer *Manuel* aan te grijpen, eene eeretafel te fchenken.

den 17den maart.

Honderd vijftig officieren, onder-officieren en gardes van het 4de legioen der nationale garde hebben in een der papieren een brief laten plaatfen, waarin zij verklaren, dat zij het gedrag van hunnen wapenbroeder, den fergeant *Mercier*, zeer goedkeuren, en dat zij allen, in een dergelijk geval, zijn voorbeeld zouden gevolgd hebben. Deze brief dient tot antwoord op de order van den dag, welke de kolonel *Polisfart de Quatremère* uitgevaardigd heeft, in welke hij zeide, dat het 4de legioen niet eene billijke verontwaardiging de handelwijze van den heer *Mercier* vernomen had.

(*Rotterd. Courant.*)

den 22ften maart.

De kamer der gedeputeerden heeft in hare vergadering van gisteren zich bezig gehouden met het aanhooren van het rapport haren commisfie tot de petitien en met de discusfie, waartoe hetzelve aanleiding gaf. De heer *Reveliere* deed verflag omtrent eenige ingekomen verzoekfchriften, door een aantal kooplieden, reeders of inwoners van Havre, Bordeaux, Rijsfel, Rouaan, Morlaix, der havens van Binic en Portrieux en van drie plaatsen in het departement der Aisne onderteekend, waarin zij hunne vrees te kennen geven voor de gevolgen van den oorlog, als nadeelig voor den handel, en derhalve verlangen, dat de vrede mogt behouden worden. Het belang dezer zaak had verfcheiden nieuwsgierigen naar de kamer gelokt, en zelfs werden eenige der liberale leden, welke federt de gebeurtenis met den heer *Manuel* niet meer in de vergadering verfchenen waren, op eene der tribunes, die voor de afgetreden leden bestemd is, gezien. De rapporteur maakte eenige meni,te vrij fcherpe aanmerkingen over deze petitien, die hij als een hulpmiddel der oppofitie befchouwde en geenszins wilde aangezien h bben als het algemeen gevoelen dier fteden uitdrukkende; hij verhief zich breedvoerig over de kunstgrepen, die hij meende dat in het werk gefteld werden om onderteekenaars aan zodanige gefchriften te bezorgen; hij befloot met te zeggen, dat men zich niet moest laten bedriegen door voorwendfels, welke fteeds de factien, die onrust willen, bij de hand hebben; dat de revolutie van Spanje op wanorde, puinhoopen en fchavotten uitliep, en dat vrijheid en orde in dat land niet dan door de Franfche legers zullen herfteld worden; weshalve hij de petitien van hem, die in deze omftandigheden vrede verlangen, indien zij niet uit een vijandelijk beginfel voortfproten, ongerijmd noemde. Hij ftelde ramens de commisfie voor, om tot de orde van den dag te befluiten.

Dit rapport verwekte zeer veel ontevredenheid bij de gemagtigde antiliberalen en de heer *Laine* was de eerste, die zich tegen het voorftel, om deze verzoekfchriften ter zijde te leggen, verklaarde. Hij meende, dat de verliezen, waarmede de oorlog den handel bedreigde, een te fmartelijk gevoel inboezemden, dan dat partijhaat zich daarmede meest vermengen. Hij beklaagde zich, dat de rapporteur, in eene zaak van zoo veel gewigt, zijne uitdrukkingen

(*Het vervolg in het eerste Bijvoegsel.*)

EERSTE BIJVOEGSEL DER BATAVIASCHE COURANT.

ZATURDAG, *den 20sten* SEPTEMBER, 1823.

(*Het vervolg der Courant.*)

woerder gematigd had, en begreep, dat het regt van petitie nimmer natuurlijker zijn kan, dan in zaken van oorlog of vrede, waarbij niet eenige bijzondere klassen van menschen, maar de geheele maatschappij zoo veel belang heeft. Het regt van petitie wilde hij ongeschonden houden, en beweerde, dat noch gouvernement, noch de groote ligchamen van den staat den mond van het volk mogen stoppen, noch de klagten en het smeeken den kreet van het oproer mogen noemen en de teekenaars dier verzoekschriften tot tolken van den geest der partijschap mogen verklaren. Hij eindigde met zijn verlangen te kennen te geven, dat men deze stukken naar den president van het ministerie zoude verzenden. De heer *Hijde de Neuville* verzocht, dat dit voornamelijk met de petitie van Bordeaux zoude plaats hebben, en wilde bij die gelegenheid wijdloopig het niet gevaarlijke van dezen oorlog voor den koophandel betoogen. De heer *Duvergier de Hauranne* meende de voornaamste der redenen, die de laatste spreker tot bewijs van zijne stelling aangevoerd had, te moeten wederleggen, en toonde op zijne beurt aan, wat de handel wezenlijk te vreezen zal hebben; ook drong hij sterk aan op het verzenden der smeekschriften naar het ministerie. Alle deze redenen mogten echter niet baten; de meerderheid der overdrevene antiliberalen deed de discussie sluiten en drong het verwerpen der petitien door. De weinige liberalen, die in de kamer tegenwoordig waren, hebben nogmaals volstrekt geen deel aan deze discussie of stemming willen nemen.

Gisteren avond is er eene diligence, in welke omtrent twaalf militairen zaten, door gendarmes begeleid, aan de prefectuur van politie aangekomen en een uur daarna weder ledig vertrokken. Men zegt, dat dit de diligence naar Bordeaux was en zich daarin eenige officieren bevonden, waaronder de generaal *Piat*, die zich onder aangenomen namen en met valsche paspoorten naar het Zuiden wilden begeven.

(*Rotterd. Courant.*)

den 29sten maart.

De Koning heeft den heer *Decaux*, staatsraad en maréchal-de-camp, tot directeur-generaal van het personeel van oorlog benoemd, in plaats van den luitenant-generaal *du Coëtlosquet*, welke tot aide-majoor-generaal van het leger der Pijreneën aangesteld is. Ook heeft Zijne Majesteit gelast, dat er voortaan bij het ministerie van oorlog een secretaris-generaal zijn zal en dien post aan den heer *Dennice*, militairen intendant der 16de divisie, opgedragen.

In den *Moniteur* vindt men een zeer uitgebreid rekwisitoor van den procureur-generaal *Bellart* aan het koninklijk geregtshof van Parijs, waarbij hij eischt, dat de uitgaaf der twee liberale dagbladen, *le Courrier Français* en *le Pilote*, voor den tijd van eene maand geschorst worde, als strekkende hunne geest om de publieke rust te storen, door tweedragt tusschen de burgers te zaaijen; door alle wanorden, zoo binnen als buiten 's lands toe te juichen; door de militaire opstanden goed te keuren; door alle opstanden als daden van geoorloofde vrijheid te regtvaardigen en te prijzen; door een gewaand medelijden te toonen met menschen, die door de justitie vervolgd worden, en hen als slagtoffers en martelaars te willen doen voorkomen, en door alle de daden van het gouvernement en deszelfs onderhoorigen te belasteren en daaraan verraderlijke voornemens toe te schrijven. Om de gegrondheid van alle deze beschuldigingen te bewijzen, haalt de procureur een zoo groot aantal zinsneden uit gemelde nieuwspapieren aan, dat deze meer dan vier bladzijden van den *Moniteur* beslaan.

Verscheiden inwoners van Lijon hebben aan den heer *Manuel* de burger-kroon gebragt, voor welke in die stad eene inschrijving geopend is geweest.

In de papieren leest men niets naders over de plaats gehad hebbende arrestatien; doch een derzelven verzekert, dat Zijne Koninklijke Hoogheid *Monsieur* aan mevrouw *Franchet*, de vrouw van den chef der politie bij het ministerie van binnenlandsche zaken, in een groot gezelschap bij den hertog *d'Havré*, zoude gezegd hebben, dat men de diensten van haren echtgenoot niet genoeg konde erkennen, daar hij de monarchie gered had.

De prefect van het departement der Landes heeft eene waarschuwing publiek gemaakt, waarin hij zegt, met verontwaardiging de misdadige practijken vernomen te hebben, met welke eenige personen de trouw der dappere troepen, welke door dat departement naar de armée trekken, zoeken te doen wankelen. Hiertoe, zegt de prefect, worden allerlei pogingen in het werk gesteld, oproerige gesprekken gehouden en eerlooze geschriften verspreid. De militairen hebben die laaghartige en trouwelooze inblazingen met de diepste verachting ontvangen en de burgers worden nadrukkelijk uitgenoodigd, om deze oproerkraaijers in handen der justitie te leveren.

GROOT-BRITTANNIE.

LONDEN, *den 7den maart.*

Men verzekert, dat lord *Holland* aan den heer *Arguelles*, te Madrid, eenen brief geschreven heeft, om in de sterkste bewoordingen de noodzakelijkheid aan te toonen van de gehechtheid der Cortès aan de tegenwoordige constitutie, zoo als die is, en van het niet toetreden tot de minste wijziging in dezelve, en om hen in dat geval den bijstand van Engeland te beloven. Van den kant van het ministerie wordt dit gedrag van Zijn Lordschap, bijaldien het schrijven van zoodanigen brief bevestigd wordt, ten hoogsten gelaakt.

De Spaansche Ambassadeur heeft aan eene enkele fabrijk het leveren van 20,000 vaten kruid opgedragen, welke binnen den kortst mogelijken tijd naar de Spaansche armée moeten verzonden worden. Zaturdag is een schip, met allerlei wapenen geladen, naar de Corunha gezeild; zijnde dit de tweede verzending van wapenen, die van hier naar Spanje is gedaan, sedert het opheffen van het verbod.

In het huis der gemeenten heeft de heer *Hume* een voorstel gedaan, betrekkelijk het heffen der tienden in Ierland, hetgeen voornamelijk beoogde, om de eigendommen der kerk in Ierland, die in het bezit zijn der bisschoppen, dekens of kapittels, tot publieke eigendommen te verklaren en ter beschikking der wetgeving te stellen, tot godsdienstige en andere einden, welke aan het Parlement meest nuttig voor de natie zouden toeschijnen. Deze motie is vooral door den heer *Plunkett* sterk bestreden, die begreep, dat zoodanige verklaring den val der kerk, en de val der kerk, dien van den troon met zich zoude slepen. Het huis verwierp bijna met eenparigheid van stemmen dit voorstel, en een ander, ook van denzelfden heer *Hume*, over een te doen onderzoek, of het aantal der tot de Iersche kerk behoorende dienaren niet gevoegelijk zoude kunnen verminderd worden, werd mede met eene zeer groote meerderheid afgekeurd.

den 15den maart.

De Admiraliteit heeft gisteren ochtend berigt ontvangen van het overlijden van twee der oudste officieren in Engelschen zeedienst, te weten van den admiraal lord *Keith* en van den admiraal der vloot, generaal der koninklijke mariniers, den graaf *St. Vincent*.

De vice-admiraal sir *H. B. Neale* is tot kommandant in de Middellandsche Zee benoemd, in plaats van sir *Graham Moore*, wiens diensttijd verstreken is. De *Revenge* van 74 stukken wordt te Chatham als zijn vlagschip uitgerust.

Te Chatham wordt ijverig gewerkt aan de *Prins-Regent* van 120 stukken, dat een der grootste schepen der marine is en, binnen kort, van stapel moet loopen.

NEDERLANDEN.

ROTTERDAM, *den 26sten april.*

Het columbiaansch eskader, onder bevel van den admiraal *Daniels*, heeft zich eenigen tijd geleden meester gemaakt van het nieuwe Spaansche oorlogs-corvet *Maria Francisca*, van 24 stukken en 240 man equipagie, die, met 90 man troepen en 40,000 dollars aan specie, van de Havana naar Porto-Cabello zeilde en zoo men zegt bij vergissing het eskader voor een Hollandsch convooi aangezien zoude hebben. De Spanjaarden hebben hierdoor ter zee het voordeel verloren, hetwelk de generaal *Morales* te land door het bezetten van Maracaïbo en Coro behaald heeft.

MENGELINGEN.

HET SCHILD VAN WELLINGTON.

De bankiers en kooplieden van *Londen* hebben, gelijk bekend is, het *Britsche* le erhoofd, ten blijk van hunne achting en erkentenis, een schild aangeboden, hetwelk, door de keurige bewerking der niet min keurige teekeningen, als een waarachtig kunstgewrocht in zijne soort te beschouwen is.

Dit schild heeft in de doorsnede drie voet en drie duim. Het middelvak bestaat in eene met verguld groep, den Hertog te paard, omgeven van zijnen staf, voorstellende. Aan zijne voeten ligt eene gedaante, verbeeldende de vernietigde overweldigde Heerschappij; het Verraad en de Verwoesting worden door twee andere ter aarde geworpene personen aangeduid, waarvan de een eenen dolk, de ander eene brandende toorts voert. Deze zamenstelling is grootsch gedacht en treffend uitgevoerd. In de historische personen is het moderne kostuum behouden. Men ziet den hertog geheel *en face*, en de kop zijns paards maakt den knop van het schild uit. Het geheel wordt als opgeheven door den donkeren grond van stralen, welke van een middelpunt uitgaan, en zich in eenen rand van eikenbladeren verliezen, die den eersten kring insluiten.

Buiten dezen kring bevinden zich tien afdeelingen, in de volgende orde: Overwinning te *Assaye*, 23 september 1803. Veldslag bij *Vimeira*, 21 augustus 1808. Overtogt van den *Douro*, 1809. De liniën van *Torres Vedras*, 6 maart 1811. *Badajos*, berend en genomen, 5 april 1812. Veldslag bij *Salamanca*, 22 junij 1812. Veldslag bij *Vittoria*, 21 junij 1813. Veldslag in de *Pyreneën*, 1814. Intogt in *Toulouse*, 12 julij 1814. Verheffing tot de Hertogelijke waardigheid, 1814.

Het schild zelve is van massief zilver, rijk verguld; de middelgroep in hoogverhevene bearbeiding mat verguld, hetwelk op den donkerder, sterk gepolijsten grond zeer schoon uitkomt. De genoemde afdeelingen zijn ook, elijks mat verguld en in halfverhevene bearbeiding uitgewerkt, mede op een' gladden grond. Een gevlochten krans omvat het schild, en sluit het geheel op eene schilderachtige wijze in.

Aan elke zijde van het schild, als om hetzelve te ondersteunen, zijn twee zuilen bijgebragt, ongeveer drie voet hoog. Elke derzelven rust op een driehoekig uitgehold grondstuk, welks zijden met karakteristieke gedaanten van verschillende volken in *bas-relief* versierd zijn, die of de schoone kunsten hanteren, of zich aan het genot des vredes overgeven, hun door de zegepralen des Hertogs verzekerd. Uit deze grondstukken verheft zich de stam eens palmbooms, aan wiens voet men drie krijgslieden in schoone houding ziet; aan het eene een' *Spanjaard*, *Portugees* en *Sepoij*, aan het andere een' *Engelschen* Grenadier, een' *Ierschen* ligten Infanterist en een' *Schotschen Hooglander*. Deze allen stonden eens onder bevel des hertogs. Op de hoeken der grondstukken ziet men kanonnen en andere oorlogsteekenen in gelukkige menging. Op den top der eene zuil staat een Beeld der Overwinning met een lauwerkrans, op de andere eene Faam met de trompet.

Het geheel is vervaardigd naar de teekeningen van den Heer SMIRKE, *Esq.*

Het schild benevens de zuilen kost niet minder dan 11,000 pond sterl. (meer dan ƒ 120,000.)

Bekendmaking.

WORDT van wege de Hoofd-Directie van Financien bekend gemaakt, dat de, bij advertentie van den 2 sten julij, tegen den 27sten augustus geannonceerde verkoop, op de stapelplaats te Samarang eener hoeveelheid van 818 stuks jattie houtwerken van onderscheidene dimensien, welke provisioneel was uitgesteld, als nu zal plaats hebben op den 25sten dezer en volgende dagen.

Ter ordonnantie van de Hoofd-Directie van Financien,

De Secretaris,

DUIJVENÉ.

Batavia, den 12den september 1823.

Bekendmaking.

DE Resident van Batavia, als daartoe behoorlijk, bij besluit van Zijne Excellentie den Gouverneur Generaal, van den 15den dezer, no. 12, geautoriseerd, brengt mits deze ter kennisse van alle eigenaars, administrateurs of bewindhebbers van vaste en onroerende goederen, in deze residentie gelegen, en vallende onder de belasting der verponding, dat de termijn tot het doen van aangifte dier goederen, is geprolongeerd van den 15den dezer loopende maand tot en met den 15den october aanstaande, weshalven alle zoodanige eigenaren, administrateurs of bewindhebbers, welke tot nog toe niet mogten hebben voldaan aan de ten voorschreven einde gedaane oproeping van den 10den april, 7den mei, 17den juni en 6den augustus jl., uitgenoodigd worden, om zich deze verlengde termijn ten nutte te maken, ten einde niet te vervallen in de pœnaliteiten, bij artikel 24 der ordonnancie voor het middel der verponding, vastgesteld.

Batavia, den 18den september 1823.

De Resident voornoemd,
VAN HOGENDORP.

Advertentie.

NARIGTEN worden verlangd omtrent den persoon, mitsgaders den boedel en nalatenschap, van *Joost van Cleef*, welke, volgens bekomen opgaaf, den 12den maart 1719 te *Manaar*, in Oost-Indië zoude zijn overleden.

Degenen, welke zich mogten in staat bevinden omtrent gemelden *Joost van Cleef*, het zij uit aanteekening of geschriften van dien tijd, dan wel bij overleveringen, iets te kunnen opgeven, worden bij deze verzocht, zulks te willen inzenden ten kantore van den ondergeteekende.

De Resident,
VAN HOGENDORP.

Batavia, den 16den september 1823.

Oproeping.

DE Kommissie voor de Liquidatie van den Nederlandsch Indischen Achterstand roept bij dezen op, alle degenen, welke eenige pretentie bij dezelve ingediend hebben en het geliquideerd bedragen daarvan nog niet hebben afgehaald, of nog restant-renversalen zouden wenschen te converteren, alsmede al degenen welke nog eenige reclame mogten hebben te instituëren, om, op zaturdag den 20sten dezer, zich bij de Kommissie te vervoegen, op het bij vroegere bekendmakingen bepaalde uur, ten huize van wijlen den heer *Bauer*, ten einde hunne belangen alsdan voor te brengen.

Batavia, den 12den september 1823.

Ter ordonnantie van de Kommissie voornoemd.

De secretaris,
DE VIRIEU.

Edictale Citatie.

ALZOO de Raad van Justitie te Samarang, bij dispositie van den 27sten augustus 1823, op het door den procureur *Andries Hartsinck*, in hoedanigheid als generale gemagtigden, *ad lites*, van de wees- en boedelkamer dezer stede, en die in hoedanigheid als plaatselijke desolate boedelkamer en als zoodanig administrerende de insolvente boedels van wijlen *J. Roelofs* en *B. L. van Zitter*, gedaan verzoek, tegen de niet gecompareerde pretendenten, heeft verleend, het eerste default en geadmitteerd tot het doen eener tweede citatie, bij edicte, tegen den 8sten october 1823, ten einde de defaillerende pretendenten als nog hunne vermeende actien kunnen instituëren, en procederen tot het judicium van preferentie en concurrentie;

Zoo is het, dat ik *Daniel Pijl*, eerste deurwaarder en gezworen exploicteur voornoemd, mits dezen dagvaard, alle en een iegelijk die eenige actien of pretentien op en jegens voornoemde boedels van gemelde *J. Roelofs* en *B. L. van Zitter*, vermeenen mogten te hebben, om in persoon, of door gemagtigden, te compareren ter openbare rolle van gemelden raad, op woensdag den 8sten october 1823, des morgens de klokke half acht ure, ten einde aldaar het eerste default te purgeren, de kosten van dien te refunderen, en daarna hunne pretentie aan te geven, te verifieeren, en voorts te procederen tot het judicium van preferentie en concurrentie.

Aldus gedaan, gepubliceerd en geaffigeerd, na voorgaande klok-slag, te Samarang, den 1sten september 1823.

De eerste deurwaarder en gezworen exploicteur voornoemd,
D PIJL.

Advertentie.

ALZOO de Raad van Justitie te Batavia, aan den procureur *A. W. N. van Gent*, voor en van wege de desolate boedel-kamer, als administrerende de boedels van insolvent overledenen alhier, en als zoodanig administrerende de nalatenschap van wijlen *David Martijn*, heeft verleend appointement van citatie, bij *edicte ad valvas curiæ*, tegen alle bekenden en onbekende, die eenig regt, actie of pretentie op de voorschreven nalatenschap vermeenen te hebben;

Zoo is het, dat ik *Willem Hendrik van Oudshoorn*, tweede deurwaarder en gezworen exploicteur bij gemelden raad, bij deze voor de tweede maal dagvaard, alle bekenden en onbekenden, die eenig regt, actie of pretentie op voorschreven boedel vermeenen te hebben, om op donderdag den 16den october 1823, des morgens te half acht ure precies, ter openbare rolle van gemelden raad te compareren, dan wel eenen gemagtigden te zenden, ten einde het eerste default te purgeren en voorts te hooren concluderen tot het instituëren van hun regt, actie of pretentie, sub pœne dat aan de non-comparanten zal worden opgelegd een eeuwig stilzwijgen.

Aldus gepubliceerd en geaffigeerd, na voorgaande klok-slag, van de puije van het raadhuis te Batavia, den 4den sept. 1823.

De deurwaarder en gezworen exploicteur bij gemelden raad van justitie,
W. H. VAN OUDSHOORN.

ALZOO de Chinees *Tja-Tjoan*, bij rekeste aan Zijne Excellentie den Gouverneur Generaal over Nederlandsch Indië, heeft verzocht en geobtineerd, brieven van atterminatie voor den tijd van twee jaren, met committimus aan den raad van justitie te Sourabaija, en hij *Tja-Tjoan* bij dispositie van voornoemden raad, den 27sten augustus 1823, heeft geobtineerd appointement van dagvaarding bij edicte, tegen alle deszelfs crediteuren.

Zoo is het, dat ik *Berent Albertus Fix*, eerste deurwaarder en gezworen exploicteur bij gemelden raad, bij deze dagvaard, alle degene welke vermeenen mogten, iets van den genoemden Chinees *Tja-Tjoan*, te vorderen te hebben om te compareren, dan wel gemagtigden te zenden, op woensdag, die zijn zal den 15den october 1823, des morgens te half acht ure, ten openbare rolle van gemelden raad, ten einde de door den Chinees *Tja-Tjoan*, geobtineerde brieven van atterminatie voor den tijd van twee jaren, te zien presenteeren, behoorlijk akte van borgtogt te zien exhiberen, voorts interrinement der geobtineerde brieven van atterminatie te hooren verzoeken, des believende de akte van borgtogt te debatteren, daarop te antwoorden, en voorts met de impetrant, in cas van atterminatie, te procederen als naar regten.

Sourabaija, den 30sten aug. 1823.

De eerste gezw. expl. voorn.
B. A. FIX.

Edictale Citatie.

ALZOO de Raad van Justitie te Samarang, bij dispositie van den 3den september 1823, op het door den procureur *Andries Hartsinck*, in hoedanigheid als generale gemagtigden, *ad lites*, van de wees- en boedelkamer dezer stede, en die in hoedanigheid als plaatselijke desolate boedelkamer en als zoodanig administrerende de insolvente boedels van wijlen *J. D. A. van Stralendorff*, en *C. H. J. van Asselen van Saemsfoort*, gedaan verzoek, tegen de niet gecompareerde pretendenten, heeft verleend, het tweede default en geadmitteerd tot het doen eener derde citatie, bij edicte, tegen den 15den october 1823, ten einde de defaillerende pretendenten als nog hunne vermeende actien kunnen instituëren, en wijders te zien dienen van intendit, en procederen tot het judicium van preferentie en concurrentie; als dan te horen verzoeken dat de niet gecompareerde pretendenten zullen worden opgelegd een eeuwig stilzwijgen.

Zoo is het, dat ik *Daniel Pijl*, eerste deurwaarder en gezworen exploicteur bij den Raad van Justitie voornoemd, mits dezen, alle en een iegelijk dagvaard die als nog eenige actie of pretentie op en tegen de boedel van wijlen *J. D. A. van Stralendorff* en *C. H. J. van Asselen van Saemsfoort* vermeenen mogten te hebben, om in persoon, of door gemagtigden, te compareren ter openbare rolle van gemelden Raad, op woensdag den 15den october 1823, des morgens de klokke half acht ure, ten einde aldaar het tweede default te purgeren, de kosten van dien te refunderen, hunne pretentie aan te geven, te verifieeren en wijders te zien dienen van intendit, en daarna te horen verzoeken dat de niet gecompareerde pretendenten zal worden opgelegd een eeuwig stilzwijgen; voorts te procederen tot het judicium van preferentie en concurrentie.

Aldus gedaan, gepubliceerd en geaffigeerd, na voorafgaande klok-slag, te Samarang, den 8sten september 1823.

De eerste deurwaarder en gezworen exploicteur bij den Raad voornoemd,
D. PIJL.

Bekendmaking.

IN den loop dezer maand, den dag nader te bepalen, zal door de Weeskamer verkocht worden eenige pedakken en erven, staande en gelegen in het Chinesche kamp, voor rekening van de bij gemelde kamer onder curatele staande *Mathijs Adrianus Senn van Basel*.

Op last der Weeskamer,
De secretaris,
FOCQUIN.

Batavia, den 13den september 1823.

Post-kantoor te Batavia.

WORDT ter kennis van het publiek gebragt, dat aan het post-kantoor te Batavia paketten voor brieven geopend zijn, om te worden verzonden:

naar	schip	kapitein
Amsterdam,	*Ned. schip Packet van Amsterdam,*	F. Lange.
Dito,	*dito schip Jan en Cornelis,*	J. Kroon.
Dito,	*dito schip Waterloo,*	N. Heesken.
Rotterdam,	*dito schip Rotterdam,*	F. S. Waters.
Nederland,	*Eng. schip George,*	H. Kint.
Boston,	*Amerik. schip Two Brothers,*	J. Upton.
Salem,	*dito brik Malay,*	W. Osgood.
Bordeaux,	*Fransch schip Le Nantais,*	Martin.

BATAVIA, *den 19den september 1823.*

De postmeester,
P. A. BIK.

Wissel Cours.

Op Nederland, 3m. zigt 51 *f*. per Sp.
Op Engeland, 30d do. 4s " "
Op Bengalen, 30d do. 187 sicca ropijen per 100 Sp.

Batavia, den 19den sept. 1823.

Namens de directie der beurs,
H. D. L. ELLINCKHUIJSEN,
Secretaris en thesaurier.

*** Getrouwd,
KAREL WILLEM HOLZSCHUHER VON HARRLACH,
met
MARIA VAN STEENBERGEN.
Sourabaija, 24 augustus 1823.

*** Getrouwd,
SIJTZE ROORDA VAN EIJSINGA, predikant te Batavia, weduwenaar van vrouwe *Eijda Catharina Piers*.
en
GEERTRUIDA CATHARINA DIBBETZ.
Amboina, 24 julij 1823.

*** Mijne echtgenoot *Catharina Emilia van Heemskerck van Beest*, beviel heden avond, alhier, van een' welgeschapen zoon. E. VAN TEIJLINGEN.
Passoeroeang, den 22sten aug. 1823.

*** Heden morgen beviel, zeer voorspoedig, van een' welgeschapen dochter, vrouwe *Anna Elizabeth Josina Mooijaart*, geliefde huisvrouw van J. W. BOERS.
Pakalongan, 29 augustus 1823.

*** Heden ochtend verloste, zeer voorspoedig, van een' zoon, vrouwe *A. T. C. H. Mootjaart*, echtgenoote van WILLIAM DENNISON.
Pakalongan, den 29sten aug. 1823.
NB: In de twee vorige couranten is deze advertentie verkeerd geteekend op den 27sten aug. 1823.

*** Heden avond, ten 9 ure, verloste alhier, voorspoedig, van een' zoon, *J. D. Klaring*, geliefde echtgenoote van P. WRISEMAN, *2den luitenant.*
Djocjocarta, 25 aug. 1823.

[BIRTH.] At Jattie, on the 4th instant, Mrs. *Buchanan*, of a Son.

*** Heden morgen, te half vier uur, verloste, zeer voorspoedig, van een' zoon, de geliefde huisvrouw van N. C. G. ROMSWINCKEL.
Wanaijasa, 5 september 1823.

*** Heden verloste, voorspoedig, van een' zoon, *H. C. Thierbach*, echtgenoote van H. J. NELIS.
Sourabaija, 6 september 1823.

*** Heden beviel, allervoorspoedigst, van een' zoon, *Cornelia Carolina Kuvel*, geliefde echtgenoot van C. FISSER.
Batavia, den 15den september 1823.

[DIED.] Here on the 8th ultimo, in the prime of life, after a lingering illness, and great suffering, borne with truly christian fortitude, Mrs. *Blyth*, lately of Calcutta, deeply pitied and lamented by all who knew her.

*** Heden morgen, omstreeks drie ure, overleed, tot mijne bittere droefheid, mijn tedergeliefde echtgenoot, *Caspar Christiaan Kierulff*, adjunct-inspecteur der 1ste klasse, in den ouderdom van 52 jaren, na eene gelukkige echtverbintenis van 16 jaren.
ALIDA THEODORA KIERULFF, geboren *Schultz.*
Sourabaija, den 23sten aug. 1823.

*** Op den 11den augustus, overleed op Poeloe-Marak, *P. Rijnberg*, geliefde vader van G. RIJNBERG.

*** Heden overleed alhier, aan de watergucht en daarop gevolgd verval van levenskrachten, mijne waarde en tederbeminde echtgenoot *Joseph Schaider*, in den ouderdom van ruim 52 jaren, een ieder die deze zoo waardige man in zijn leven gekend heeft, zal nevens mij, dit zoo groot verlies met een waar gevoelig hart betreuren.
E. C. MARTIN, wed. *J. Schaider.*
Batavia, den 29sten augustus 1823.

DIEGENEN welke iets te vorderen hebben van of verschuldigd zijn aan den boedel van den, op den 3den dezer, te Babadang, overleden 2den luitenant *Jean Baptiste Peeters*, van het 2de bataillon der 19de afdeeling nationale infanterie, gelieven daarvan aangifte of betaling te doen, binnen een tijd van zes weken, aan de ondergeteekende commissarissen.
L. DE VRIES, *1ste luit.*
F. F. E. MEGGLE, *2de luit.*
Djocjocarta, 5 september 1823.

DEGENE, welke iets te vorderen hebben van of verschuldigd zijn aan wijlen den alhier overleden 2den luitenant *Lennarts*, van het 5de regiment artillerie, gelieven opgave of betaling te doen, binnen den tijd van drie maanden, aan de ondergeteekende commissarissen.
DE ROII, *kapitein.*
VAN MOURICK, *2de luit.*
Muntok, den 29sten juli 1823.

*** Heden overleed, tot onze bittere droefheid, ons eenigst zoontje *Abraham Willem*, geboren den 27sten mei j. l.
A. W. VERKOUTEREN,
S. J. A. VERKOUTEREN, geboren *Drost.*
Batavia, den 8sten september 1823.

Bekendmaking.

HEDEN overleed alhier, na eene langdurige slepende ziekte en bijna driejarige blindheid, de wel edel gestr. heer *Hendrik de Groot*, in leven gepensioneerd luitenant-kolonel van de artillerie; geacht en bemind bij allen die hem in zijnen ongelukkigen toestand gekend en bezocht hebben.
Testamentaire executeuren,
J. M. VAN BEUSECHEM,
A. J. CRUIJFF.
Buitenzorg, den 4den sept. 1823.

Wordende door gemelde executeuren, mits dezen, opgeroepen, allen die van den overledene iets te vorderen hebben, dan wel aan zijnen boedel verschuldigd zijn, met verzoek daarvan, zoo spoedig mogelijk, opgave te doen.

*** Op den 31sten augustus 1823, overleed, te Weltevrede, de adjunct inspecteur der 2de klasse *Ehrentraut.* Degene, welke iets te vorderen hebben of aan hem verschuldigd zijn, worden verzocht zich te melden, binnen twee maanden, aan de commissarissen.
CASTELEIJN, *adj. insp. 1ste klasse.*
DE KOLF, *adj. insp. 2de klasse.*

*** Heden overleed, aan de gevolgen van eene langdurige uitterende ziekte, mijne geliefde echtgenoot, *J. Meijer*, in leven 1sten luitenant bij het 2de bataillon der 19de afdeeling nationale infanterie, mij nalatende een' bijna drie-jarig zoontje.
wed. MEIJER,
geb. J. M. BESTELMEIJER.
Samarang, den 27sten aug. 1823.

*** Heden overleed, alhier, tot bittere droefheid van mij en mijne kinderen, mijne geliefde echtgenoote *Hendrika Albertina Hillebrandt*, in den ouderdom van 27 jaren, aan de gevolgen van eene ontijdige verlossing. J. H. BEER.
Samarang, den 2den september 1823.

*** Op den 8sten september, overleed, alhier, in den jeugdigen leeftijd van nog geen 26 jaren, den wel edel geboren zeer geleerden heer *J. C. van Hasselt*, M. D.; in leven gecommitteerde tot het natuurkundig onderzoek in Nederlandsch Indië; allen die zijn edel hart en uitmuntende begaafdheden kende zullen hem met mij diep betreuren.

Degenen, welke iets aan den overledenen schuldig zijn, of uit zijne nalatenschap te vorderen hebben, gelieven daarvan betaling of aangifte te doen, binnen den tijd van 6 weken.
De testamentaire mede-executeur,
G. VAN RAALTEN.
Buitenzorg, 12 september 1823.

ALLE degene, die iets te pretenderen hebben van of verschuldigt zijn aan den boedel van den 1sten luitenant bij het 5de regiment artillerie *H. C. Kropmans*, op den 8sten september te Sourakarta overleden, gelieven zich te adresseren aan de ondergeteekende commissarissen, binnen den tijd van zes weken, te rekenen van heden.
DE BURBURE, *1ste luit. regim. hus.*
LOUWAARDS, *2de luit. bij het 2de batt. 19de afd.*
Sourakarta, 28 sept. 1823.

DEN 10den dezer, overleed te Ceram, aan een verval van krachten, in den ouderdom van 43 jaren, den majoor *A. K. S. von Heineken*, betreurd door zijne meerderen en vriend n.
J. KIRCHMAIJER, *kapt.*
JONKERS, *opziener der landelijke inkomsten.*
Batavia, den 18den september 1823.

ALLE degenen, die iets te vorderen hebben van of verschuldigd zijn aan den boedel van wijlen den majoor *A. K. S. von Heineken*, gelieven opgave of betaling te doen, binnen den tijd van twee maanden, gerekend van heden, aan de ondergeteekende testamentaire executeuren.
J. KIRCHMAIJER.
JONKERS.
Batavia, den 18den september 1823.

DEGENEN, welke iets te vorderen hebben of verschuldigd zijn aan den boedel van wijlen *Joseph Schaider*, gelieven binnen twee maanden, na dato dezes, daarvan aangifte te doen aan dezelfs testamentaire executrice; ook worden diegenen, waarvoor de overledene zich als borg gesteld heeft, verzocht, zich van een anderen borg te voorzien.
Testamentaire executrice,
E. C. MARTIN,
wed *J. Schaider.*
Batavia, den 20sten augustus 1823.

DE debiteuren en crediteuren van wijlen den heer *Jan Meijer*, in leven 1sten luitenant bij de 19de afdeeling nationale infanterie, worden verzocht, daarvan, vóór den 15den october aanstaande, opgave of betaling te doen aan
De weduwe en executrice,
J. M. BESTELMEIJER.
Samarang, den 27sten aug. 1823.

Vendu-advertissementen.

Op maandag den 22sten september 1823.
VOOR het negotie-huis van *Leps* en *Co.*, van hammen, kasen, boter, Engelsche mosterd, amandelen, vruchten op brandewijn, bier op vaten en in bottels, echte cognac brandewijn, likeuren, soija, tabak, diverse glas-werken, thee-servielen, schenk-bladen, casimieren, maroquin leer, wagen-en bendij-lanthaarns, scheerdoosen, schrijf-lessenaars, tafel-kleeden, Japansch crip, hagel-, weid- en jagt-tassen, zeehonde, vellen, petjes, zeep, spermacetie-kaarsen, eenige vaten roode wijn; alsmede 22 stuks certificaten à *f* 1000 ieder, van den Indischen-Achterstand.

Op dingsdag den 23sten september 1823.
VOOR het sterfhuis van *Oeij Liongko*, staande in de Chineesche kamp, van wagens, paarden, huismeubelen, losse diamanten en brillianten, goud- en zilver-werken, en een partij negotie-goederen.

Op woensdag den 24sten september 1823.
VOOR het huis van den heer *E. Cornelessen*, staande op Weltevrede, van wagens en paarden, waaronder een extra nette, Bengaalsche bendij en een Arabisch schimmel, paard voorts, eenige huismeubelen, goud- en zilver-werken, lakens, catoenen, lijwaten, olij- en azijnzetjes, likeur-Zetjes, wijn- en bier-glazen, thee-bladen, dames-voiles, witte- en zwarte hoeden, satijnen linten, goud- en zilvere epauletten en andere militaire decoratien, horologien, tafelmessen en vorken, scheermessen, snuif-doosen, benevens een beste vriesche klok, eenige kelders puike jenever, enz.

Op donderdag den 25sten september 1823.
VOOR het negotie-huis van *Hattendorff*, *Hipp* en *Zimmerman*, in de binnen nieuwpoort-straat, van exquise roode wijn, aangebragt met de WATERLOO, jenever, boter, kaas, fijne lakens, loodwit en olij-swartzel, Vries groen, wijn en bier, azijn in ankers en oxhoofden, madera wijn in heele pijpen en wat verder zal te voorschijn gebragt worden.

Op vrijdag den 26sten september 1823.
IN de tuin van den heer *M. Rudolph*, te Goenoeng-sahari, van wagens, paarden, eenige meubelen en glaswerken, een billiard en toebehoren, een paar groote gongs, behorende bij een groot gamblang-spel; alsmede van onhiarige padie, bij partijen van 2000 en 4000 pond, en hetgeen verder zal worden te voorschijn gebragt.

Advertentie.

BIJ de ondergeteekenden zijn, factuursgewijze, te bekomen de onderstaande, door de CONCORDIA, kapitein *H. Bot*, aangebragte goederen, als: best Utrecht-

bier, excellente roode wijn van *Suermond* en *Roest*, oude rhijnſche wijn, echte Franſche brandewijn, dito wijn-azijn en likeuren, jenever op zwarte beſſen, hammen, ribben- en paterſtukken, ſaucijſe de bologne, oſſentongen en gezouten vleesch en ſpek, beste Hollandſche tarwe- en boekweite-meel, ingelegde groentens, do. versche zalm en ſouſijce, onderſcheidene manufacturen, waaronder dames bal- en andere kleederen en hoeden, garnituren, ſuper fijne Elms lakens, maſſief mahonijhoute meubelen, fraaije ſchilderijen, marmere vloerſteenen, Boschlemmer meſſen, kantoor-behoeftens, boeken en andere goederen meer.

STAHL en KEMPER.

Batavia, 18 *ſeptember* 1823.

IN het laatst dezer maand zal, door vendumeesteren, publiek worden verkocht:

Zekere drie ſtukken tuin-, wei- en zaailand, reeds te ſamen getrokken en tot een gemaakt, genaamd Panoengangan, bebouwd met een nieuw ſteenen woonhuis, en daarbij behoorende bijgebouwen (die, welke tot de zuikermolen en zuiker pakhuizen behooren, niet daaronder begrepen, zullende deze apart, als een tweede perceel, voor afbraak worden verkocht) ſtaande en gelegen omtrent 6 a 7 uren gaans zuidwaarts buiten deze ſtad, in het westerveld, het 2de deel van het blok R. ſub n°. 18, 19 en 20; voorts zoo als het gezegde land ter plaatse voorſchreven gelegen en toebehoorende is aan den heer *G. E. Teisſeire*, en op zoodanige, condition en voorwaarden als in tijds ten vendu-kantoor zullen ter viſie liggen.

Batavia, *den* 11*den ſeptember* 1823.

Uit de hand te koop.

EEN huis en Erve, ſtaande en gelegen op Goenoeng Saharie, thans bewoond wordende door den wel edel gestr. heer kolonel *van Schuler*, te bevragen bij

G. C. VAN RIJCK en
VAN RIJCK PREDIGER en Co.,
Testamentaire executeu n van wijlen Mevr. E. R. STILES, wed. R. PREDIGER.

DE ondergeteekenden hebben met de ſchepen PACKET VAN AMSTERDAM, WATERLOO en SARA ontvangen, eene partij goed touwwerk, roode wijn van Gefken, Knijpen en Boun, portwijn, gedroogde vruchten, vloerkleeden en tapijtjes, benevens een fraai aſſortiment polimiten, welke goederen zij factuursgewijze te koop aanbieden.

VAN RIJCK PREDIGER en Co.,

WESTPHAALSCHE hammen, gerookte ribben, gerookt spek in vaatjes van 50 ponden, pekelworst, ſaucijse de boulogne, Edammer-, Zwitserſche-, Goudſche- en Leijdſche Kaasen, gerookte en gezouten oſſentongen, boter in dubbeld en enkeld fust, muscaat-frontignac, port, rhijn, cantemerle, madeira, chateau margeau en roode wijnen in ſoorten, zeltzer, fachener en geilnauer water, cognac brandewijn in pijpen en fleſſchen, pale ale, en Hollandsch ligt en zwaar bier op fust en in fleſſchen, meel in heele en halve vaten, gedroogde appelen en peeren, geperlde gort en ſtroop in fleſſchen en diverse andere goederen, zijn aangebragt per de Waterloo en te bekomen bij

LEVIJSSOHN en DE GRAVE,

Batavia, *den* 4*den aug*. 1823.

Uit de hand te koop,

EENIGE bekwame ſlaven, te bevragen bij

J. W. D. DE JONGH.

BIJ *J. van Dijk*, op Weltevrede, over de cipaijers-brug, is te bekomen beste roode wijn, St. Julien, champagne, madera, muscaat, port a port en rijnſche wijn, likeuren, cognac, bitter, jenever, ligt en zwaar bier, minerale wateren, azijn, ſla-olij, ſpermacetie-kaarſen, haring, gerookte en gezouten oſſentongen, pekelworst, ſaucijſen de boulogne, hammen gerookt ſpek, boter, Zwitſerſche- en zoetemelkſche kaas, gedroogde appelen, keuken-zuring, corenten, rocijnen, pruimen, kock en banket, Hollandſche en Bengaalſche ſigaren, rook- en ſnuif-tabak, Duitſche pijpen, bijouterien, chitzen, katoen, batist, mans- en vrouwen kouſen, dames ſchoenen, glaswerk, ſpiegels van differente grootte, groene- en blaauwe tafelkleeden, ſcharen, meſſen; alsmede een fraai aſſortiment kinder ſpeelgoed.

Weltevrede, *den* 4*den ſeptember* 1823.

MET de laatst gearriveerde ſchepen aangebragt en te bekomen bij de ondergeteekenden: exquiſe roode wijn, madera wijn in pijpen en bottels, verſche proviſien, als: boter, kaas, hammen, diverſe zuren, pruimedanten, rozijnen, korenten, vermicelli, vruchten op brandewijn, tabak, ſigaren, ſnuif enz.; verder moderne mahonijhouten tafels met marmeren bladen, ſonohouten ſtoelen, ſpeeltafels, enz.

WATTENDORFF, HIPP EN ZIMMERMAN.

NAZET preſenteert uit de hand te koop zijn tuin op Anké, voorzien van een groot huis, ſtal, wagenhuis en verdere bijgebouwen, alle van ſteen en met pannen gedekt.

Te koop.

DE Pannen en ſparwerken van een dak, lang 80 en breed 28 voet; balken van 28 voet, een partij planken en eenige koſijnen; alles gelegen aan de rivier, te bevragen ter 's Lands Drukkerij.

MET het ſchip WATERLOO, kapitein *Hensken*, zijn, bij den ondergeteekende, pas aangebragt en te bekomen:

Beste varinas tabak in dozen.
„ St. Omer ſnuif in fleſſchen.
„ Hollandsche ſigaren in kistjes, en
Fijne Goudſche pijpen.

FERWERDA en CO.

Weltevrede, *den* 12*den ſeptember* 1823.

Te koop.

CERTIFICATEN van de Nederlandsch Indiſchen Achterſtand. Te bevragen bij STAHL en KEMPER.

12 *ſeptember* 1823.

For Sale.

THE following goods, imported by the Danish ship GOVERNOR BILLE, from Copenhagen; to be seen at the Stores of Mr. *James Wilson*, near the Boom, viz.

Five Elegant light Carriages, a small assortment of Mahogany Furniture, Swedish Iron and Steel, ditto Tar and Pitch, Danish Canvas and Cordage of different sizes, *Holsteen* superior salt Beef and Pork in half barrels, Hams and smoked Tongues, Seltzer and Guilnauer Water, French fruits in Brandy, English Mustard and Pickles, sheating Copper and Nails, a few bales superfine black and blue Cloth, and a small quantity of Gold and Silver Thread.

Batavia, 10*th ſeptember* 1823.

Uit de hand te koop.

OP zeer voordeelige voorwaarden, een fraai huis, bijgebouwen en erf, gelegen op Noordwijk, te bevragen ten kantore van de heeren *van der Kaa, Haste* en *Co.* te Batavia.

BIJ de ondergeteekenden zijn te bekomen, de pas uit Nederland aangebragte goederen, per het ſnelzeilend ſchip JAVA PAKET kapitein *Blom*, als:

Beste roode, madera, port, rijnſche, witte, muscaat en andere wijnen, in heele en halve kisten.
Echte madera-wijn op ½ pijpen.
Seltzer- en geilnauer water.
Jenever op beſſen.
Likeuren.
Bier.
Echte congac brandewijn.
Bitter.
Wijn-azijn.
Sla-olie.
Lijn-olie.
Verſche mei- boter.
Hollandſche vruchten op brandewijn.
Gedroogde groentens en vruchten.
Zuur, roode-, en bloem-kool, ſnijboonen, andijvie en andere ingelegde groentens in vaatjes.
Pruime- danten.
Ingelegde worst, ſaucijſen, paling en moot-zalm.
Gerookte zalm in blik.
Haring en beste ansjovisch.
Gebraade oſſen- en kalfsch...
Rolpens.
Ribben- en pater-ſtukken.
Gerookte en gezouten tongen.
Lengvisch.
Diverſche keukenzuuren.
Brambozen azijn.
Diverse celeijen.
Banket, ſecretaris, ſucade, ſnipper, en kruidkoeken enz.
Heiligmaker.
Divers ſuikergoed.
Soetemelkſche, leijdſche, zwitzerſche en limburgſche kaazen.
Westphaalſche hammen.
Eau de cologne en lavende ambré.
Diverse ſoorten van fijn geſlepen glas- en aardewerken.
Prachtige astralia lampen

KEUCHENIUS en CO.

Batavia, *den* 18*den ſept*. 1823.

BIJ *Stewart*, *Turing* en *Co.*, zijn te bekomen, versch, per de SARA, aangebragte roode wijnen van *van der Kun*, *Ellinckhuizen* en *Suermondt*; alsmede portwijn, madera en drij-madera, in halve fleſſchen, per kwart kistje.

Bij dezelven zijn ook altijd verkrijgbaar: ſchoone jatie-balken, 17 à 25 voet lang en van evenredige dikte; goede tafel-rijst en eene partij bruine (de West-Indiſche gelijkende) zuiker in vaten; alsmede beste rum.

Uit de hand te koop

OP de voordeligſte voorwaarden, opzigtelijk de betaling, een huis, tuin en erve aan het Molenvliet, te bevragen bij

K. HEIJNIS.

For private sale.

ON the most favourable terms of payment, a House, Premises and Garden, situated on Molenvliet. Apply by

K. HEYNIS.

Te koop,

OP aannemelijke voorwaarden, een kapitaal woonhuis met derzelver bijgebouwen, ſtaande op Molenvliet; te bevragen ter 's lands drukkerij.

Te koop,

EEN bamboeſen woonhuis, met derzelver bijgebouwen en daarin ſtaande biljardtafel compleet, zijnde een neringdoende herberg, gelegen op Goenoeng-ſaharie, nabij Weltevrede; te bevragen bij den bewoonder *Laschenskie*, of wel bij den eigenaar.

Advertentie.

DE ondergeteekenden berigten hierbij dat hun deelhebberſchap, onder de firma van *Colville*, *Jutting* en *Co.*, met onderling genoegen, op den laatſten dezer maand, ophouden zal te beſtaan, en dat door ieder van hen de liquidatie zal worden bewerkſtelligd.

J. COLVILLE,
B. VAN STARCKENBORGH JUTTING,
G. DE RAADT.

Batavia, 1 *ſeptember* 1823.

Notice.

THE undersigned hereby intimate that their Co-partnership under the Firm of *Colville*, *Jutting & Co.*, will, with mutual consent, cease and determine on the last day of this month.

The outstanding affairs of the said Firm will be liquidated by any of the Partners thereof.

J. COLVILLE.
B. VAN STARCKENBORGH JUTTING,
G. DE RAADT.

Batavia, 1*st September* 1823.

Bekendmaking.

MET referte tot de bovengemelde advertentie van de disſolutie zijner firma, heeft de ondergeteekende de eer bij dezen bekend te maken, dat hij zijne handels-betrekkingen blijft continueeren, onder de firma van *Colville* en *Co.*, ingevolge eenige door hem gemaakte arrangementen, welke nader aan het publiek bekend gemaakt zullen worden.

J. COLVILLE.

Batavia, 1 *ſeptember* 1823.

TWEEDE BIJVOEGSEL DER BATAVIASCHE COURANT.

ZATURDAG, *den 20sten* SEPTEMPER, 1823.

Notice.

WITH reference to the above intimation of the dissolution of his present firm on 30th instant. The undersigned hereby respectfully announces his intention to continue his Business, from and after that date, under the firm of *Colville & Co.*, in relation to his proposed arrangements at the commencement of the coming year, which will then be duly notified. J. COLVILLE.

Batavia, 1st September 1823.

Advertentie.

DE commerciëele betrekkingen tusschen den heer *Jacobus van Starckenborgh Jutting*, en den ondergeteekenden, zullen, volgens contract, den 23sten october 1823 ophouden; eene procuratie tot dus verre door den heer *Jutting* gehouden, is heden, met wederzijdsch genoegen, ingetrokken.

SHILLABER en Co.,

Batavia, 4 september 1823.

THE arrangements in Business, between Mr. *Jacobus van Starckenborgh Jutting*, and the undersigned ceases by contract and mutual consent on 23d day of October 1823. Mr. *Jutting*, being about to depart for Europe for the r storation of his health, our procuration held by that Gentleman is withdrawn from this date.

SHILLABER & CO.

September, 4th 1823.

WIJ hebben de eer onze vrienden en het publiek te informeren, dat wij den heer *Joseph Prendergast Macdonnell*, op heden als deelhebber in ons negotie-huis hebben geadmitteerd, alsmede dat wij eene afdeeling van ons huis, te Samarang, hebben overgebragt, welke onder onmiddelijke superintendentie van den heer *Macdonnell*, voor commissiezaken zal zijn, en wij verzekeren de meest prompte behandeling voor hetgeen hem zal worden opgedragen; de zaken dezer afdeeling zullen gevoerd worden in den naam van *J. P. Macdonnell*.

WILSON, BUCHANAN en CO.

Batavia, 1 september 1823.

WE beg leave to inform our friends and the public, that we have this day, admitted Mr. *Joseph Prendergast McDonnell*, as a partner in our establishment. We also beg to intimate, that having formed a branch of our house at Samarang, under Mr. *McDonnells* immediate superintendance, for the purpose of conducting a General Agency, We proffer his best and undivided attention to all matters entrusted to his management. The branch will be conducted in the name of *J. P. McDonnell*.

WILSON, BUCHANAN & CO.

Batavia, 1st September 1823.

Bekendmaking.

HET aandeel van wijlen den wel edel heer *William Muir Wilson*, in de de handelsbetrekkingen onder de firma van *Wilson, Buchanan en Co.*, alhier gedreven wordende, heeft met den 30sten april laatstleden opgehouden.

Batavia, den 1sten september 1823.

Notice

IS hereby given, that the interest of the late *William Muir Wilson* Esq., in the concern carried on here under the firm of *Wilson, Buchanan & Co.*, ceased on the 30th of April last.

Batavia, September 1. 1823.

THE undersigned begs leave to announce, that he has admitted Mr. *George Gordon Moir*, as a partner in his business, and same will be conducted from this date, under the firm of *Wilson, Moir & Co.*

JAMES WILSON.

Batavia, 10th september 1823.

INDIEN *Leendert Toornvliet*, geboren te Alphen, in het Koningrijk der Nederlanden, op den 17den october 1819, te Muntok, eiland Banca, overleden, eenige testamentaire dispositie mogt hebben gemaakt, worden de zoodanigen, welken bij gemelde dispositie tot erfgenamen, het zij voor het geheel of voor een gedeelte zijn benoemd geworden, verzocht zich binnen een en een half jaar, na dato dezes, met behoorlijke bewijzen, te adresseren aan den ondergeteekenden notaris, residerende te Koudekerk, in voormeld Koningrijk; zullende, wanneer na verloop van bovengemelden tijd, niemand zich, in kw liteit voornoemd, heeft opgedaan, door de als dan ab intestato geregtigde erfgenamen van bovengenoemden *Leendert Toornvliet*, worden overgegaan tot de verdeeling zijner nalatenschap.

N. SAMSOM.

Koudekerk, den 7den april 1823.

DE onderg teekenden gevolmagtigde van mevrouw *E. Croslcij*, weduwe *F. Wijnstok*, alhier, p den 8sten m i ll, overleden, roepen bij deze op, alle die vermeenen op de nagelaten boedel eenige pretentie te hebben, dezelve intedienen vóór ultimo october aanstaande, en die verschuldigd zijn, voor dien tijd de voldoening gelieven te doen; wordende voorts door dezen ingetrokken, alle die bo gtogt die den overledene h eft gepasseert.

J. BIK,
H. LE ROUX.

Batavia, 20 september 1823.

Vracht en passage

Naar Amsterdam.

MET het extra snelzeilend gekoperd pink-schip DE WATERLOO, gevoerd door kapt. *N. Hensken*, is zeer goed ingerigt tot overvoer van passagiers en zal in den loop van de volgende maand zeilen, adres bij

WATTENDORFF, HIPP en ZIMMERMAN.

Batavia, 4 september 1823.

Vracht-en Passage voor Muntok, Riouw en Malacca.

MET het Nederlandsch schip MALACCA's GEDULD, zal zeilen den 20sten dezer, adres bij de heeren *Westerman en de Nijs*, of aan den ondergeteekende

A. J. WIEDERHOLD.

DE ondergeteekende verzoekt dat die gene, welke nu nog iets van hem te vorderen heeft, zich, binnen den tijd van vier dagen, bij hem vervoegt om betaling te erlangen; hebbende hij de heeren *P. W.* en *W. V. H. van Riemsdijk*, tot zijn gemagtigden verzocht en benoemd, terwijl na zijn vertrek door genoemde heeren geene pretentien meer zullen voldaan worden.

COBLIJN.

Batavia, den 12den september 1823.

DE ondergeteekende zich, door den verzwakten toestand zijner gezondheid, in de noodzakelijkheid bevindende dit gewest te verlaten, zonder in de mogelijkheid te zijn, zijne menigvuldige vrienden persoonlijk vaarwel te zeggen, neemt de vrijheid hun, langs dezen weg, zijnen gevoeligen dank te betuigen voor al de bewijzen van genegenheid en belangstelling die zij hem wel hebben willen betoonen gedurende zijn verblijf op Java, en hij voegt de verzekering, dat hij die nimmer zal vergeten, bij den wensch dat het hen steeds wel moge gaan, en dat zij zich, onder het genot eener voortdurende gezondheid, nog langen tijd gelukkige bewoners van dit eiland mogen rekenen.

J. VAN STARCKENBORGH JUTTING.

Batavia, 5 september 1823.

VAN BEUSICHEM VAN DER KOP, honorabel ontslagen secretaris der residentie Banka, het voornemen hebbende eerlang naar Nederland terug te keren, roept bij deze elk en een iegelijk, welke nog eenige zaken met hem te vereffenen heeft, op, om zich van en met den 15den november, tot medio december aanstaande, daarover te Batavia aan hem te adresseren.

Muntok, 25 augustus 1823.

DE ondergeteekende binnen kort dit eiland zullende verlaten, verzoekt een ieder welke nog met hem uitstaande zaken heeft, dezelve ten spoedigste te willen verevenen, en heeft tot zijne gemagtigden aangesteld de heeren *Jessen en Trail*, alhier, welke zich daarmede hebben gelieven te belasten.

G. GIJSING.

Sourabaija, 6 september 1823.

ROBERT SCOTT, verlaat dit eiland voor eenigen tijd.

CAPITEIN *Colin Maclean*, verlaat het eiland Java voor eenigen tijd.

MEJUFVROUW *Hance* maakt haar vertrek van hier bekend.

DE weduwe *H. van der Poel* vertrek naar Nederland.

Batavia, 19 september 1823.

CH. RAOULT, heeft, gedurende zijn absentie, den heer *Henrij Dorfeuille* tot de waarneming zijner zaken gevolmagtigd.

DE ondergeteekende noodigt elk en een iegelijk, welke geldelijke uitstaande zaken heeft met den kapitein luitenant ter zee *Jacob Verveer*, en luitenant der tweede klasse *Jan Verveer*, daarvan aan hem, als gevolmagtigden, opgave te doen, uiterlijk voor medio november aanstaande, ten einde successief voor de geregelde afdoening te kunnen zorgen.

VAN 'T WOUT.

Sourabaija, den 6den september 1823.

DE heer *W. M. van IJsseldijk*, thans te Batavia woonachtig, en in staat zijnde zijne eigene zaken alhier te behandelen, beschouwt de ondergeteekende zich als ontslagen van de verdere waarneming derzelve.

LEPS.

Batavia, den 1sten september 1823.

Liefhebberij-Tooneel

IN DE MILITAIRE CANTINE.

Op ZATURDAG, den 20sten september 1823.

Het Glas Water,

Blijspel, in *twee* bedrijven, naar het Hoogduitsch.

Gevolgd door

Het Huwelijk naar de Mode,

Blijspel, in *een* bedrijf.

Men zal te 8 ure beginnen, en na den afloop zal dansparlij plaats hebben.

NB. 1ste rang *f* 2
ade idem - 1

De directeur,
A. CAVALLINO.

GEDRUKT TE BATAVIA,
ter Lands Drukkerij.

VIERDE VERVOLG der opgave in de Bataviasche Courant van 16 augustus 1823, geplaatst.

ALPHABETISCHE *opgave van zoodanige reclames, welke gedurende de beide zittingen der Kommissie voor de Liquidatie van den Nederlandsch Indischen Achterstand, in de jaren* 1821 *en* 1822, *bij dezelve zijn ingediend en geliquideerd.*

	NAMEN DER RECLAMANTEN.	HOEGROOTHEID DER INGEDIENDE SCHULDVORDERINGEN. Rijksdaalders Zilver geld.			Rijksdaalders oud Bataviasche Credit papier.			Geliquideerd montant van elke schuldvordering, met bijvoeging der achterstallige renten van primo Augustus 1816 tot ultimo December 1820.		NOMMERS DER AFGEGEVEN SCHULDBEWIJZEN. Certificaten à f 1000.	RESTANT RENVERSALEN. Der eerste Serie à f 500.	Der tweede Serie à f 100.	Der derde Serie bereden de f 100.	Montant der Afgegeven Schuldbewijzen.		NAMEN DER GENEN AAN WIEN DE AFGIFTE IS GESCHIED.
	K.															
201	Kok, (de boedel van wijlen Jacobus de)	,,	,,	,,	667	41	,,	285	29	,,	,,	22,23	14	285	29	Jeremias Schill.
202	Koninck, (Cornelis de)	,,	,,	,,	12,316	41	8	5,273	13	2,029-2,033	,,	395,396	223	5,273	13	De weeskamer te Batavia.
203	Korver en Zoonen, (Pieter)	,,	,,	,,	8,500	,,	,,	3,639	10	141-143	15	65	37	3,639	10	Jeremias Schill.
204	Kroon, (de boedel van Geerts of J.)	1,590	4	,,	,,	,,	,,	3,218	9	3,415-3,417	,,	684,685	577	3,218	9	H. J. Meijnderts.
205	Kraus, (de boedel wijlen Johan Hendrik)	3,000	,,	,,	,,	,,	,,	6,072	,,	2,542-2,547	,,	,,	297	6,072	,,	Idem.
206	Kreufeler, (F. M.)	2,000	,,	,,	,,	,,	,,	4,048	,,	3,062 3,793-3,795	,,	,,	427	4,048	,,	J. G. Bauer.
207	Kuneman, (C. H.)	,,	,,	,,	49	2	,,	20	28	,,	,,	,,	243	20	28	J. W. Meijer, wed. Asmus.
	L.															
208	Lawick van Pabst, (P. H. van)	45,539	16	,,	,,	,,	,,	43,953	3	2,762-2,804	101	579-582-584	500	43,953	3	J. van der Vinne.
	Idem.	5,903	14	,,	,,	,,	,,	11,948	7	3,781-3,791	149	755-756	424	11,948	7	
209	Lakke, (Klaas)	2,000	,,	,,	,,	,,	,,	4,048	,,	3,871-3,874	,,	,,	457	4,048	,,	De weeskamer te Batavia.
210	Lancaster geb. Grim, (mevr. de wed.)	8,039	31	,,	22,151	4	,,	21,467	14	3,095-3,115	,,	633-636	555	21,467	14	J. C. Romswinckel.
211	Lange, (Antje de)	,,	,,	,,	1,666	52	,,	713	15	,,	43	212,213	110	713	15	
212	Leeuwendaal, (de erven wijlen de weduwe)	12,000	,,	,,	,,	,,	,,	20,240	,,	2,119-2,138	,,	414,415	237	20,240	,,	J. van der Vinne.
213	Leeuw, (Christiaan de)	,,	,,	,,	437	11	,,	187	4	,,	,,	424	244	187	4	J. W. Meijer, wed. Asmus.
214	Lebe, (Azeha en Rabeha, kinderen van E. M.)	1,182	42	,,	,,	,,	,,	2,394	1	3,376-3,377	,,	661-665	369	2,394	1	K. Heijnis.
215	Leijden, (de flagtoffers van de ramp van)	13,747	26	,,	52,241	22	,,	50,192	12	3,123-3,172	,,	638	357	50,192	12	De weeskamer te Batavia.
216	Leijdel, (Joseph)	157	5	,,	1,099	37	,,	788	24	,,	139	696,697	583	788	24	H. J. Meijnderts.
217	Liauwkong, (Ocij)	591	20	,,	,,	,,	,,	1,197	,,	3,063	,,	626	250	1,197	,,	Liauwkong, (Ocij)
218	Linteloo, (Jan te)	,,	,,	,,	8,034	42	,,	3,440	5	1,828-1,830	,,	308-311	170	3,440	5	Jeremias Schill.
219	Loo, (de erven J. A.)	,,	,,	,,	1,825	1	,,	731	10	,,	70	312,313	171	731	10	Idem.
220	Ludwig, (de weeskamer te Samarang voor wijlen J. H. W.)	3,000	,,	,,	,,	,,	,,	6,072	,,	2,567-2,572	,,	,,	320	6,072	,,	De weeskamer te Batavia.
	M.															
221	Maas, (de erven Nicolaas)	1,350	,,	,,	,,	,,	,,	2,732	12	1,801-1,822	68	[illegible],307	163	[illegible]	[illegible]	D. Popkens.
222	Maat, (de kinderen van P. van der)	644	15	,,	,,	,,	,,	1,304	3	3,414	,,	681-685	576	1,304	3	[illegible]
223	Manuk, (Gavork)	,,	,,	,,	14,000	,,	,,	5,924	,,	606-610	38	156-159	82	5,924	,,	Gavork Manuk.
224	Mann, (de boedel van wijlen P.)	,,	,,	,,	19,461	,,	,,	8,332	8	2,511-2,513 2,883-2,887	,,	565-567	336	8,332	8	Van Rijck, Prediger & Co.
225	Mahnkoph, (J. A.)	,,	,,	,,	2,403	25	,,	1,029	1	2,027	,,	,,	215	1,029	1	De Weeskamer te Batavia.
226	Matak, (I.)	3,000	,,	,,	5,000	,,	,,	8,212	17	2,873-2,880	,,	573-574	340	8,212	17	Eede Cornelissen.
227	Makasser, (de kerkenraad der herv. gemeente)	1,450	,,	,,	,,	,,	,,	2,934	24	3,657-3,658	144	736-739	409	2,934	24	
228	Meekern, (de erven M.)	,,	,,	,,	16,744	,,	,,	7,169	,,	3,116-3,122	,,	637	356	7,169	,,	J. C. Romswinckel.
229	Meinhard en Co., te Tranquebaar.	,,	,,	,,	348	38	,,	149	9	,,	,,	44	23	149	9	Jeremias Schill.
230	Menado, (de kapitein der Chinezen voor onderscheidene ingezetenen te)	1,500	,,	,,	,,	,,	,,	3,036	,,	3,867-3,869	,,	,,	433	3,035	,,	J. G. Bauer.
231	Mesman, (de weduwe Cornelis)	250	,,	,,	,,	,,	,,	506	,,	,,	152	,,	438	506	,,	Idem.
	Idem.	2,950	,,	,,	,,	,,	,,	2,956	24	3,864-3,866	163	581-584	439	2,956	24	Idem.
232	Meulen, c. s. (D. C. van der)	,,	,,	,,	1,936	53	,,	850	17	,,	125	674-676	374	850	17	Jeremias Schill.
233	Meijer, (J. J. C.)	,,	,,	,,	4,640	31	,,	1,986	25	2,162	93	435-438	253	1,986	25	Idem.
234	Meijer, te Burgstall, (de erve J.)	3,063	8	,,	31,205	5	,,	19,562	4	3,630-3,648	124	,,	346	19,562	4	Smulders en Jutting.
235	Meijer, te Menado, (J. N. E.)	300	,,	,,	,,	,,	,,	607	6	,,	155	738	442	607	6	J. G. Bauer.
236	Michiels, (Augustijn)	8,000	,,	,,	,,	,,	,,	16,192	,,	1,017-1,032	,,	230	125	16,192	,,	H. J. Meijnderts.
237	Miero, (L.)	,,	,,	,,	7,894	,,	,,	3,379	24	4,175-4,177	,,	850-852	476	3,379	24	L. Miero.
	Idem.	447	24	,,	,,	,,	,,	905	22	,,	125	621-624	348	905	22	
238	Milfaarth, (de erven)	,,	,,	,,	1,244	4	,,	532	19	,,	67	,,	51	532	19	Groenewald en Meijer.
239	Moor, (de wed. G. E. de)	300	,,	,,	,,	,,	,,	607	6	,,	151	780	437	607	6	J. G. Bauer.
240	Moens, (de boedel wijlen mevrouw)	13,047	30	,,	,,	,,	,,	26,408	22	2,615-2,640	,,	542-545	328	26,408	22	Van Rijck, Prediger & Co.
241	Monkius, (de boedel van J. G.)	,,	,,	,,	512	46	,,	219	15	,,	,,	399,400	225	219	15	J. M. Baljé en L. W. Reep.
242	Monte, (J. P. de)	,,	,,	,,	848	12	,,	363	4	,,	,,	60-62	35	363	4	Jeremias Schill.
243	Mom, (de weduwe wijlen A. C.)	,,	,,	,,	[illegible]	,,	,,	8,300	6	4,091-4,098	164	825-827	,,	8,300	,,	K. Heijnis.
244	Mollet, (S.)	250	,,	,,	,,	,,	,,	506	,,	,,	154	,,	440	506	,,	J. G. Bauer.
245	Mosfel, (de fidei-commissaire erfgen. van J. G.)	,,	,,	,,	93,171	42	,,	39,849	3	3,216-3,254	130	647-649	262	39,849	3	De weeskamer te Batavia.
246	Mosfel, (P. C. W.)	,,	,,	,,	10,528	3	,,	4,507	18	2,158-2,161	89	,,	252	4,507	18	J. W. Meijer, wed. Asmus.
,,	Idem.	,,	,,	,,	1,647	15	,,	705	10	,,	82	374,375	209	705	10	A. Busfingh.
247	Mahlenfeld, (H. F.)	8,000	,,	,,	,,	,,	,,	16,192	,,	659-674	,,	146	102	16,192	,,	De gebroeders Beijnon.
248	Muntz, (de boedel van wijlen P.)	,,	,,	,,	3,451	29	,,	1,477	22	629	,,	178-181	92	1,477	22	J. C. Romswinckel.
249	Muntz, te Gorenchem, (de erven P.)	1,263	2	,,	,,	,,	,,	2,556	12	2,665,2,666	46	,,	101	2,556	12	
250	Muller, (Coorsten)	2,531	47	,,	,,	,,	,,	5,123	13	1,875-1,879	,,	319	181	5,123	13	De weeskamer te Batavia.

(Het vervolg hierna.)